

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „ხრამკესი 2“-ის აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2021 წლის 29 იანვარს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ანა კუსრაშვილი,
შპს „იუაის“ სახელით

2021 წლის 28 სექტემბერი

**ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს
კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული
ანგარიში**

სს „ხრამჭესი 2“-ის აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2021 წლის 29 იანვარს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩავკითარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ანა კუსრაშვილი,
შპს „იუაის“ სახელით

2021 წლის 28 სექტემბერი

წლიური ანგარიში
2020 წელს გაწეული სამუშაოს
შედეგების მიხედვით

გენერალური დირექტორი:

დ.ვ. კანდელაკი

ფინანსური დირექტორი:

ე.გ. მჭედლიძე

28 სექტემბერი 2021 წელი

**წლიური ანგარიში
2020 წელს გაწეული სამუშაოს
შედეგების მიხედვით**

გენერალური დირექტორი:

დ.გ. კანდელაკი

ფინანსური დირექტორი:

ე.გ. მჭედლიძე

28 სექტემბერი 2021 წელი

შინაარსი

1

1. სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში საზოგადოების საქმიანობის შესახებ.....	3
2. ზოგადი ინფორმაცია სს „ხრამჰესი II“-ის შესახებ.....	4
3 საზოგადოების მდგომარეობა დარგში: ბაზარი, მარკეტინგი, გაყიდვები	12
4 საზოგადოების საქმიანობის ძირითადი მაჩვენებლები.....	14
5 საზოგადოების განვითარების პერსპექტივები	19
6 საზოგადოების ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებლების სისტემა	22
7 სარემონტო საქმიანობა	24
8 საინვესტიციო საქმიანობა.....	25
9 შესყიდვების საქმიანობა.....	25
11 კომპანიის აქციებზე გამოცხადებული - გადახდილი დივიდენდების შესახებ ანგარიში	28
12 სააქციო კაპიტალის სტრუქტურა	30
13 სამეთვალყურეო საბჭო.....	31
14 გენერალური დირექტორი	33
15 კომპანიის შიდა კონტროლის სისტემის მახასიათებლები	34
16 კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა	34
17 გარემოს დაცვა.....	38
18 ცნობები საზოგადოების მიერ საანგარიშო წლის განმავლობაში დადებული მსხვილი გარიგებების და ასევე იმ გარიგებების შესახებ, რომელთა შესრულებაში არსებობს დაინტერესება და რომლებიც შესრულებულია საზოგადოების მიერ საანგარიშო წლის განმავლობაში.....	41
19 დამატებითი ინფორმაცია	41

1. სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში საზოგადოების საქმიანობის შესახებ

სააქციო საზოგადოების საქმიანობის ძირითადი მიმართულება არის ელექტროენერგიის წარმოება და რეალიზაცია. სამეთვალყურეო საბჭო საანგარიშო წელს კომპანიის საქმიანობის განვითარების შედეგებს მოსალოდნელზე ოდნავ დაბლა აფასებს. თავისი საქმიანობის ამ პერიოდში სს „ხრამჰესი II“ - მ მოახერხა კომპანიის სტაბილური მუშაობის უზრუნველყოფა და მიიღო EBITDA 26 498 ათასი ლარის ოდენობით, მაგრამ საანგარიშო წელი დაასრულა 3 116 ათასი ლარის ზარალით.

სამეთვალყურეო საბჭო ახორციელებს კომპანიის სტრატეგიულ მენეჯმენტს, მას ენიჭება მნიშვნელოვანი როლი აქციონერთა უფლებების უზრუნველყოფაში, კომპანიის სტრატეგიული აღნიშვნებისა და ძირითადი შესრულების ინდიკატორების განსაზღვრაში, აგრეთვე მისი წარმატებული ფინანსური და ეკონომიკური საქმიანობის უზრუნველყოფაში.

საზოგადოების სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ 2020 წლის განმავლობაში გაწეული სამუშაოს შედეგების შეჯამებით, შეგვიძლია აღვნიშნოთ, რომ საანგარიშო წლის განმავლობაში ჩატარებულია სამეთვალყურეო საბჭოს 15 სხდომა, სადაც განიხილეს 36 საკითხი. საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში არ არსებობს შეუსრულებელი გადაწყვეტილებები .

ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება იყო კომპანიის ბიზნეს გეგმის დამტკიცება 2021-2025 წლებში, მათ შორის, 2021-2025 წლების საინვესტიციო პროგრამის დამტკიცება. გარდა ამისა, დამტკიცებულ იქნა ლოკალური ნორმატიული აქტები, კომპანიის საქმიანობას კონკურენტუნარიანი პროცედურების, ეკონომიკური დაგეგმვის, კომპანიის დაზღვევის დაცვის თვალსაზრისით.

კომპანიის ერთ -ერთი პრიორიტეტული საქმიანობა იყო PJSC "Inter RAO" - ს კორპორატიული ეთიკის კოდექსში გაწვევრიანება, რათა გამოიყენოს და გაავრცელოს ნორმები და რეგულაციები კომპანიის თანამშრომლებზე. დამტკიცდა კომპანიის ეკონომიკური და საკუთარი უსაფრთხოების ახალი გამოცემის პოლიტიკა.

საზოგადოების სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების მუშაობის შეფასებისას, უნდა აღინიშნოს, რომ ყველა წევრი თავისი უფლებების განხორციელების და მოვალეობების შესრულების დროს მოქმედებდა საზოგადოების ინტერესების დაცვით, კეთილსინდისიერად და გონივრულად, აქტიურ მონაწილეობას იღებდა ყველა სხდომაში.

შემდგომ წლებში სამეთვალყურეო საბჭო პირველხარისხოვან ყურადღებას მიაქცევს კორპორატიული მართვის ხარისხის გაუმჯობესებას და საზოგადოების რენტაბელობის ამაღლებას.

მომდევნო წლებში სამეთვალყურეო საბჭო უპირველეს ყურადღებას დაუთმობს კორპორაციული მართვის ხარისხის გაუმჯობესებას და კომპანიის მომგებიანობის ამაღლებას.

2. ზოგადი ინფორმაცია სს „ხრამჰესი II“-ის შესახებ

გეოგრაფიული მდგომარეობა

ჰიდროელექტროსადგური „ხრამჰესი II“ მდებარეობს საქართველოს სამხრეთ-დასავლეთის ნაწილში, ქ. თბილისიდან 115 კმ-ზე დაშორებით, მდინარე ხრამზე, ზღვის დონიდან 756 მ. სიმაღლეზე.

ჰიდროელექტროსადგური ექსპლუატაციაში გაუშვეს 1963 წელს. ჰიდროელექტროსადგური წარმოადგენს წლიური რეგულირების სადგურს და აქვს 240 მლნ. კუბ. მ. მოცულობის აუზი, 1090.5 მ. ზღვის დონიდან

ჰიდროელექტროსადგურზე დაყენებულია ორი ჰიდროაგრეგატი №1 სიმძლავრით 55.0 მვტ და №2 59.4 მვტ სიმძლავრით. „ხრამჰესი II“-ის დადგენილი სიმძლავრე შეადგენს 114,4 მვტ-ს. საპროექტო საშუალო წლიური გამომუშავება 370 მლნ. კვტ/სთ შეადგენს.

სადგურის შენობა უნიკალურია, იგი განლაგებულია მთის სიღრმეში 164 მ სიმაღლის ქანის ქვეშ და ზედაპირს უკავშირდება 0,5 კმ სიგრძის ჰორიზონტალური გვირაბით/

ღია გამანაწილებელი მოწყობილობა შეერთებულია ენერგოსისტემასთან ორი ელექტროგადამცემი ხაზით: ელექტროგადამცემი ხაზი ალგეთა -220 კვტ, და „გომარეთი“ -110 კვ.

მოკლე ისტორია

ხრამის კასკადის მშენებლობა იყო დაგეგმილი რუსეთის ელექტრიფიკაციის სახელმწიფო კომისიის გეგმის პროგრამის მიხედვით და მოიცავდა ოთხი ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობას. აქედან აშენებულ იქნა მხოლოდ ორი სადგური. „ხრამჰესი 1“ არის ზედა საფეხური, ხოლო „ხრამჰესი 2“ ამ ეტაპზე არის ქვედა საფეხური.

1949 წლის ბოლოს ექსპლუატაციაში გაუშვეს ჰიდროსადგური ხრამჰესი 1.

1962 წლის 29 დეკემბერს ექსპლუატაციაში გაუშვეს ხრამჰესი II, მუდმივ ექსპლუატაციაში აგრეგატები გაშვებულ იქნა 1963 წლის 11 და 23 მარტს, სიმძლავრით 55.0 მვტ

1996 წლის 29 ნოემბერს დაფუძნდა სააქციო საზოგადოება „ხრამჰესი II“ საქართველოს სახელმწიფოს 100% წილობრივი მონაწილეობით.

1999 წლის 22 დეკემბერს სააქციო საზოგადოება „ხრამჰესი 1“-ის და სააქციო საზოგადოება „ხრამჰესი 2“-ის აქციების მართვის უფლების შესახებ საქართველოს სახელმწიფოს და „AES Georgia Holdings B.V.“ კომპანიას შორის დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე, საზოგადოების აქციების.

მართვის ექსკლუზიური უფლება და დივიდენდების მიღების უფლება გადაეცა კომპანიას „AES Georgia Holdings B.V“.

2003 წელს კომპანია „AES Georgia Holdings B.V“ (ამჟამად INTER RAO Management B.V) საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“-ს საკუთრებაში გადავიდა.

1999-2008 წწ. პერიოდში საქართველოს სახელმწიფომ განხორციელა სარეაბილიტაციო სამუშაოები. სამუშაოების დასრულების მიზნით იაპონური კრედიტის გარდა, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მიერ იყო გამოყოფილი დამატებითი სასესხო სახსრები შეღავათიანი პირობებით, რეაბილიტაციის დასასრულებლად.

2008 წლის 10 დეკემბერს საზოგადოებამ ჩაიბარა საქართველოს სახელმწიფოსაგან სარეაბილიტაციო სამუშაოები და შესაბამისად აიღო ვალდებულება დაეფარა სესხის, გამოყოფილი სარეაბილიტაციო სამუშაოებისთვის

2011 წლის 31 მარტს საქართველოს სახელმწიფოსა და საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“-ს შორის დაიდო მემორანდუმი „ელექტროენერგეტიკის სფეროში თანამშრომლობის განვითარების და მიღწეული შეთანხმებების რეალიზაციის შესახებ.“

2011 წლის 13 აპრილს ხელმოწერილი მემორანდუმის ფარგლებში და საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 31 მარტის სპეციალური დებულების N717 საფუძველზე და სააქციო საზოგადოებების „ხრამჭესი 1“-ის და „ხრამჭესი 2“-ის ნასყიდობის ხელშეკრულების თანახმად, რომელიც დადებულია საქართველოს სახელმწიფოსა და კომპანია „Gardabani Holding B.V“-ს შორის, სააქციო საზოგადოება „ხრამჭესი 1“-ის და სააქციო საზოგადოება „ხრამჭესი 2“-ის აქციების 100% საკუთრების უფლება გადაეცა

კომპანიას „Gardabani Holding B.V.“, რომელიც არის საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“-ს შვილობილი კომპანია.

2011 წლის 7 აპრილის საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის დებულება N5-ის საფუძველზე დადგენილია სს „ხრამჰესი 1“-ის და სს „ხრამჰესი 2“-ის მიერ გაშვებულ ელექტროენერგიაზე გრძელვადიანი ტარიფები 2025 წლამდე.

2012 წლის 27 დეკემბერს საქართველოს მთავრობასა და საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“-ს შორის დადებულ იქნა შუალედური მემორანდუმი ელექტროენერგიის სფეროში თანამშრომლობის შესახებ, რომელიც მოქმედებდა 2013 წლის 31 მარტამდე. ამ მემორანდუმის ფარგლებში, მხარეები შეთანხმდნენ 2025 წლამდე ხანგრძლივი თანამშრომლობის სტრატეგიის შემუშავებაზე.

2013 წლის 31 მარტს საქართველოს მთავრობასა და საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“-ს შორის ხელმოწერილ იქნა მემორანდუმი ელექტროენერგიის სფეროში თანამშრომლობის განვითარების და ადრე მიღწეული შეთანხმებების რეალიზაციის შესახებ, რომელიც მოქმედებს 2025 წლის 31 დეკემბრამდე.

2017 წლის 30 ოქტომბერს, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის (სემეკი) 31 დადგენილების საფუძველზე, შეცვალა ტარიფი და შეიქმნა ახალი გრძელვადიანი ტარიფები ხრამჰესი II-ისთვის 2025 წლამდე, რათა უზრუნველყოს ინვესტიციის გარანტირებული დაბრუნება PJSC Inter RAO-სთვის. სს ხრამჰესი I და სს ხრამჰესი II შეძენისას.

2019 წლის 28 ნოემბერს, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის (სემეკი) 31 დადგენილების საფუძველზე, შეცვალა ტარიფი და შეიქმნა ახალი გრძელვადიანი ტარიფები ხრამჰესი II-ისთვის 2025 წლამდე, რათა უზრუნველყოს ინვესტიციის გარანტირებული დაბრუნება PJSC Inter RAO-სთვის. სს ხრამჰესი I და სს ხრამჰესი II შეძენისას.

სს „ხრამჰესი II“-ის ძირითადი პარამეტრები

სადგურის ძირითადი პარამეტრები ჩამოთვლილია ქვემოთ:

- დადგენილი სიმძლავრე - 114.8 მვტ
- საპროექტო გამომუშავება - 370 მლნ. კვტ/სთ
- ჰიდროაგრეგატების რაოდენობა - 2 ცალი
- #1 ჰიდროაგრეგატის დადგენილი სიმძლავრე- 55 მვტ
- #2 ჰიდროაგრეგატის დადგენილი სიმძლავრე- 59.4 მვტ
- ჰიდროელექტროსადგურის წყლის მაქსიმალური ხარჯი - 43/0 მ³/წმ.
- წყალსაცავში წყლის დონის მაქსიმალური ნიშნული - 1090,50მ
- წყალსაცავში წყლის დონის მინიმალური ნიშნული - 1086,50 მ
- საანგარიშო დაწნევა - 324 მ

- ფაქტიური დაწნევა - 330 მ
- ტურბინის ტიპი - ციცხვიანი, ვერტიკალური
- ტურბინის ნომინალური სიმძლავრე - 72 ათასი კვტ
- ტურბინაში წყლის ხარჯი - 21.5 მ³/წმ.
- ბრუნვის სიჩქარე - 375 ბრ./წთ.
- გენერატორის ტიპი - ვერტიკალური, საკიდი
- №1 გენერატორის ნომინალური სიმძლავრე 55 მვტ
- №2 გენერატორის ნომინალური სიმძლავრე 59,4 მვტ
- ნომინალური ძაბვა - 10,5 კვ

ჰიდროკვანძის ნაგებობების აღწერა

ჰიდროკვანძის ძირითადი და დამხმარე ნაგებობების შემადგენლობაში შედის:

1. სათაო კვანძი

- კაშხალი - რკინა-ბეტონის

- შლუზი-წყალგამშვების, გამშვები არხი
- წყალმიმღები
- არხი - დამლექი
- დღეღამური რეგულირების აუზი (დრა)
- საფეხურივანი ვარდნილი და შემაერთებელი წყალგამტარი არხი მარეგულირებელი შლუზით

2. დერივაცია

- რკიზაბეტონის წყალგამტარი
- გვირაბი № 1
- წყალგამტარი ხიდი მდ. ჭოჭიანზე
- გვირაბი № 2

3. დაწნევითი სადგურის კვანძი

- გამათანაბრებელი შახტი კამერებით
- დისკური საკეტების სათავსო
- დამწნევი ტურბინის წყალგამტარი
- სფერული საკეტების სათავსო
- ჰიდროელექტროსადგურის ნაგებობა წყალგამყვანი კამერებით და სარემონტო საკეტების გალერეით
- გამყვან გვირაბი

4. ჭოჭიანის ჰიდროკვანძი (შეიცავს სათაო კვანძს და დერევაციას)

- კაშხალი წყალსაგდები
- წყალმიმღები და გამრეცხი გალერეა
- ზამთრის წყალმიმღები გალერეა
- სალექარი
- მეტალის წყალსატარი
- დამწნევი გვირაბი

5. ყარაბულახის ჰიდროკვანძი (შეიცავს სათაო კვანძს და დერევაციას)

- წყალმიმღების კაშხალი
- წყალმიმღები
- სალექარი
- გვირაბი

წყალსაცავის მაქსიმალური სამუშაო ჰორიზონტი - ზღვის დონიდან 1090.80 მ., აუზის სიგრძე 200 მ, სიგანე 120 მ. აუზის საპროექტო მოცულობა - ბრუტო 240 000 მ³, ნეტო - 210 000 მ³, დამუშავების პრიზმის სიმაღლე 6 მ. მკვდარი წყლის მოცულობა 30 000 მ³. წყლის ქვედა სამუშაო ჰორიზონტი

შეადგენს 1086,5 მ. დღედამური რეგულირების აუზში იკრიბება ხრამჰესი 1-ის დამუშავებული და სამი მდინარის (მდ. დაშაში, მდ. ჭოჭიანი, მდ. ყარაბულახი) წყლები.

ხრამჰესი-2-ის დერივაცია შედგება შემდეგი გვირაბებისგან -

- რკინაბეტონის გვირაბი საერთო სიგრძის 12 750 მ. 4 მ. შიდა დიამეტრით და 40,5 მ³/წმ. გათვლილი წყალგამტარობით.
- ყარაბულახის ვარცლისებრივი კვეთის უდაწნეო გვირაბი 6000 მ. სიგრძის.
- ჭოჭიანის სადაწნეო მეტალის გვირაბი 500 მ. სიგრძის და 1 მ. დიამეტრის.
- დახრილი მიწისქვეშა გვირაბი 3,2 მ. დიამეტრით, მეტალის პერანგის 10 მმ. სისქის. გათვლილი წნევა შეადგენს 400 მ., გათვლილი წყლის 43 მ³/წმ. მილსადენის სიგრძე შეადგენს 613,6 მ., დახრილი ნაწილის სიგრძეა 483,5 მ.

3 საზოგადოების მდგომარეობა დარგში: ბაზარი, მარკეტინგი, გაყიდვები

სს „ხრამჰესი II“-ის ძირითადი საქმიანობა არის ელექტროენერგიის წარმოება. 2020 წელს საზოგადოება სხვა საქმიანობას არ ახორციელებდა. ელექტროენერგიის საშუალო წლიური გამომუშავების მოცულობა საშუალოდ საქართველოში ერთ წელიწადში გამომუშავებული ელექტროენერგიის 2%-ს შეადგენს.

საანგარიშო წლის განმავლობაში საქართველოს ენერგოსისტემის განვითარების ტენდენციები შეფასებულია როგორც ზომიერად ოპტიმისტური, რაც დაკავშირებულია საანგარიშო წლის განმავლობაში მომხდარ მოვლენებთან, რომლებმაც მნიშვნელოვნად იმოქმედეს დარგის საერთო მდგომარეობაზე:

- ელექტროენერგიისა და ბუნებრივი აირის შესახებ ახალი კანონის მიღება, რომელიც დაფუძნებულია ევროკავშირის დირექტივა 2003/54 / EC

პრინციპებზე. ელექტროენერგიისა და ბუნებრივი გაზის ბაზრის ახალ პრინციპებზე გადასვლა Nord Pool ბაზრის ანალოგიით;

- ქვეყანაში ელექტროენერგიის მოხმარების შემცირება კორონა ვირუსული პანდემიის დროს საკარანტინო ზომების შემოღების გამო;

- ინფლაციური პროცესები, რომლებიც დაკავშირებულია ეროვნული ვალუტის კურსის ცვლილებასთან უცხოურ ვალუტებთან მიმართებაში. საანგარიშო წლის ბოლოს ეროვნული ვალუტის მკვეთრი დევალვაცია აშშ-ს დოლართან მიმართებაში;

საზოგადოების მმართველობის აზრით, სს „ხრამჰესი II“-ის განვითარების ტენდენცია დარგის ზოგად ტენდენციებზე უკეთესია, რაც შემდეგ ფაქტორებთან არის დაკავშირებული:

- წყლის წლიური რეგულირების მნიშვნელოვანი აუზის არსებობა გვამღევს გამომუშავების დაგეგმვის შესაძლებლობას ქვეყნის ენერგოსისტემის მოთხოვნის გათვალისწინებით.

- ეროვნული ვალუტის დევალვაცია აშშ დოლართან მიმართებაში აუმჯობესებს საზოგადოების პროდუქციაზე ფასების კონკურენტუნარიანობას თბოელექტროსადგურების მიერ გამომუშავებულ ან იმპორტირებულ ელექტროენერგიასთან შედარებით.

დარგში მდგომარეობის შენარჩუნებისთვის, სს „ხრამჰესი II“ -ის მიერ მიღებული იქნება შემდეგი ზომები:

- ტექნიკური მდგომარეობის სათანადო დონეზე შენარჩუნება;

- სადგურის შეუფერხებელი მუშაობის და ხარჯების ოპტიმიზაციის ხელშეწყობა;

- გონივრული აუცილებლობის პრინციპით, ძირითად აღჭურვილობაში ინვესტიციების უზრუნველყოფა.

- აქტიურად მონაწილეობს საქართველოში ელექტროენერგიის ბაზრის ახალ პრინციპებზე გადასვლის პროცესში, ადაპტირებს პერსონალს და კომუნიკაციის ფორმებს ახალ რეალობასთან.

ჩვენი აზრით, აღნიშნული ზომების კომპლექსი უზრუნველყოფს საზოგადოების მიერ უახლოეს მომავალში შემდეგი შედეგების მიღწევას.

ძირითადი მოსალოდნელი ფაქტორები, რომლებმაც შეიძლება უარყოფითად იმოქმედონ კომპანიის განვითარების ტემპზე მომდევნო წლებში შეიძლება იყოს შემდეგი:

- ადგილობრივი ვალუტის არასტაბილური კურსი სარეზერვო ვალუტებთან მიმართებაში;
- დაბალი ნალექების ციკლის დადგომა;
- ცვლილებები მრეწველობის საქმიანობის მარეგულირებელ საკანონმდებლო და ნორმატიულ აქტებში;
- ენერგეტიკულ სექტორზე სოციალურ-პოლიტიკური ზეწოლის ზრდა ქვეყანაში.
- კომპრომისული რეფორმები ენერგეტიკის სექტორში ნაჩქარევი და ბოლომდე გააზრებული სქემით ელექტროენერგიის არსებული ბაზრის ახალ მოდელზე გადასვლისთვის, Nord Pool– ის ბაზრის ანალოგიით.

სს „ხრამჰესი II“-ს მმართველობა სთავაზობს აღნიშნული უარყოფითი ფაქტორების წარმოშობის შემთხვევაში რისკების შემცირების შემდეგ ზომების:

- საზოგადოების კონკურენტული უპირატესობების ელექტროენერგიის ბაზარზე სრული რეალიზაცია.
- საზოგადოების გამომუშავების წლიური გრაფიკის შედგენა ქვეყანაში ელექტროენერგიაზე მოთხოვნის სეზონურობის გათვალისწინებით.
- ელექტროენერგიის ბაზარზე გაყიდვების წარმომადგენლის მომზადება გლუვი და ეფექტური სავაჭრო საქმიანობისთვის.

4 საზოგადოების საქმიანობის ძირითადი მაჩვენებლები

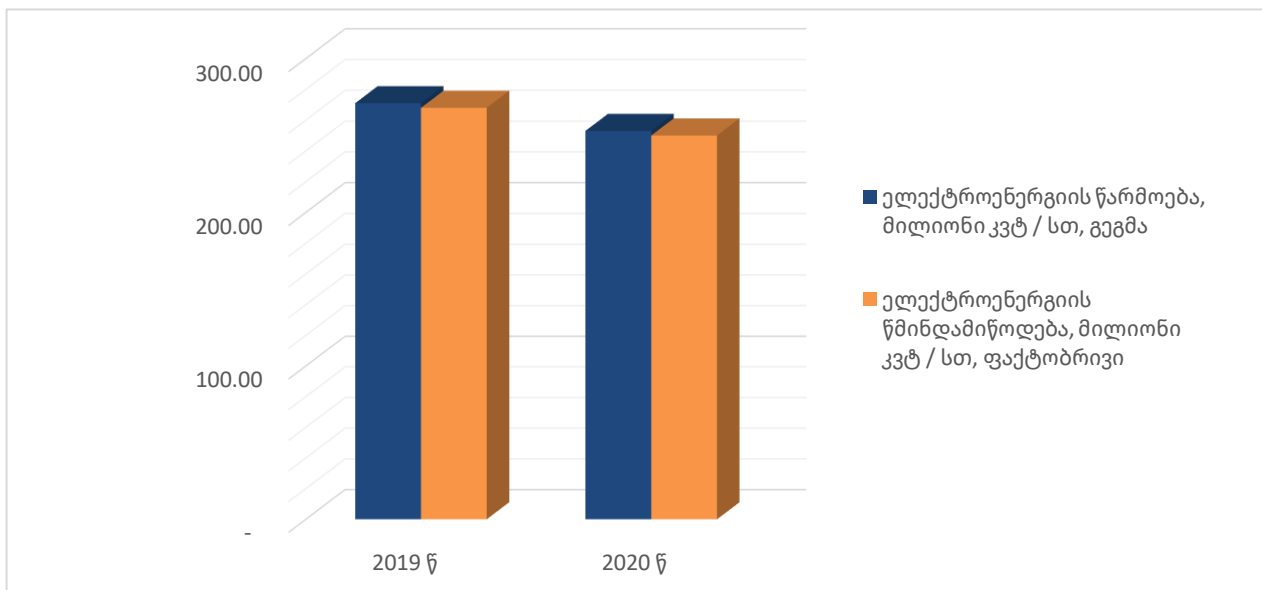
საზოგადოების ძირითადი სამეწარმეო და ფინანსური მაჩვენებლების დინამიკა შეიძლება დახასიათდეს შემდეგნაირად:

საქმიანობის ძირითადი სამეწარმეო მაჩვენებლები

მილიონი კვტ *სთ

Показатели	2019 წ.	2020 წ.	% ცვლილება
ელექტროენერგიის გამომუშავება	271	253	-6.64%
ელექტროენერგიის საკუთარი მოხმარება და ტრანსფორმატორებში დანაკარგები	3.7	3.4	-8,11%
ელექტროენერგიის სასარგებლო გაშვება	268	250	-6,72%

წარმოების ძირითადი მაჩვენებლების დინამიკა მიუთითებს ელექტროენერგიის გამომუშავების შემცირებაზე, რაც დაკავშირებულია 2020 წელს წყლის უკიდურესად დაბალ მოცულობასთან. ასევე საქართველოს ცენტრალური სადისპეტჩერო სამსახურის გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით წყლის ნაწილობრივ შენახვა წლიური რეგულირების აუზში. საანგარიშო წლის ბოლოს მისი გამოყენებისათვის 2021 წლის 1 კვარტალში. მიუხედავად იმისა, რომ 2019 წლის ბოლოს წყალი ასევე დაზოგეს და გამოიყენეს 2020 წლის 1 კვარტალში.

„ინტერ რაო“-ს მიერ სს „ხრამჰესი 1“-ის და სს „ხრამჰესი 2“-ს შეძენაზე ინვესტიციების გარანტირებული დაბრუნების უზრუნველყოფის მიზნით, ასევე ლარის კურსის აშშ დოლართან მიმართებაში შეცვლასთან დაკავშირებით საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის დებულების N31 საფუძველზე, რომელიც დათარიღებულია 28/11/2019 წ., განხორციელდა ტარიფის შესწორება და დადგინდა სს „ხრამჰესი 2“-ის ახალი გრძელვადიანი ტარიფები 2025 წლამდე:

2019 წლის 1 დეკემბრიდან 2021 წლის 31 დეკემბრამდე ჩათვლით - 12.304 თეთრი / კვტ.სთ;

- 2022 წლის 1 იანვრიდან 2024 წლის 31 დეკემბრამდე ჩათვლით - 3.767 თეთრი / კვტ.სთ;

- 2025 წლის 1 იანვრიდან 2025 წლის 31 დეკემბრამდე ჩათვლით - 3.5 თეთრი

პირდაპირი ხელშეკრულების თანახმად, ელექტროენერგიის ძირითადი ნაწილი რეალიზებულ იქნა სს „თელასზე“ და უმნიშვნელო ნაწილი სხვა შიდა კონტრაგენტებზე.

რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავალი ფულადი გამოსახულებით 30 729 ათას ლარს შეადგენს.

ფინანსური და ეკონომიკური საქმიანობის ძირითადი შედეგები

მაჩვენებლების დასახელება	ათასი ლარი		
	2019 წ.	2020 წ.	% ცვლილება
რეალიზაციიდან მოგება	28 942	30 729	6.2%
ძირითადი საქმიანობიდან მოგება (ზარალი)	16 457	6 342	-61.5%
EBITDA	24 802	26 498	6.8%
წმინდა მოგება (ზარალი)	8 607	-3 116	-136.2%

2020 წელს ფინანსური და ეკონომიკური საქმიანობის შედეგად, კომპანიამ გააუმჯობესა თავისი EBITDA 26,498 ათას ლარამდე, მაგრამ საანგარიშო წელი დაასრულა -3,116 ათასი ლარის წმინდა ზარალით.

მაჩვენებლის შემცირება დაკავშირებულია ზარალთან, რომელიც დაკავშირებულია 30/09/2020 წლის მდგომარეობით ძირითადი საშუალებების გადაფასებასთან.

გაცვლითი კურსის სხვაობებზე უარყოფითი ბალანსის ზრდით EBITDA– ს ზრდისას ელექტროენერგიიდან შემოსავლების ზრდის გამო. გაყიდვები (ელექტროენერგიის გაყიდვის ტარიფის ზრდა ელექტროენერგიის გამომუშავების შემცირებით), ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ღირებულების შემცირება, ასევე მოგების გადასახადის შემცირება დივიდენდის გადახდის შემცირების გამო

ანალიტიკური მაჩვენებლები

კომპანიის აქტივების სტრუქტურა და დინამიკა

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის აქტივების მთლიანმა ღირებულებამ შეადგინა 102 708 ათასი ლარი. აბსოლუტური ღირებულების თვალსაზრისით, აქტივები საანგარიშო წლის განმავლობაში შემცირდა 237 ათასი ლარით. საანგარიშო წლის ბოლოს, გრძელვადიანი აქტივები გაიზარდა 3 091 ათასი ლარით და შეადგინა 82 138 ათასი ლარი, ხოლო მიმდინარე აქტივები შემცირდა 3 328 ათასი ლარით და შეადგინა 20 570 ათასი ლარი. კომპანიის აქტივების ღირებულების შემცირების ძირითადი მიზეზი არის ფულადი სახსრების ნაშთის შემცირება გადაფასების შედეგად ძირითადი საშუალებების ღირებულების ზრდასთან გადაფასების შედეგებთან მიმართებაში

საზოგადოების ლიკვიდობის მაჩვენებლები

მაჩვენებლების დასახელება	2019 წ.	2020 წ.
სასწრაფო ლიკვიდობის მაჩვენებლები	1.76	1.30
მიმდინარე ლიკვიდობის მაჩვენებლები	1.86	1.41

საანგარიშო წლის ლიკვიდობის მაჩვენებლები აღემატება მაჩვენებელს 1-ს, რაც ნიშნავს, რომ ფულადი სახსრებით და მოსალოდნელი მისაღები თანხებით შესაძლებელია საზოგადოების მიმდინარე ვალდებულებების დაფარვა. მაჩვენებლების ვარდნის მთავარი მიზეზი ფულადი სახსრების ნაშთის მნიშვნელოვანი ვარდნაა დივიდენდების გადახდის გამო, ელექტროენერგიის რეალიზაციის დებიტორული დავალიანების ზრდასთან მიმართებაში.

საზოგადოების რენტაბელობის მაჩვენებლები

მაჩვენებლების დასახელება	2019 წ.	2020 წ.
გაყიდვების რენტაბელობა	56.8%	63.6%
აქტივების რენტაბელობა (ROA)	7.8%	-3.0%
საკუთარი კაპიტალის რენტაბელობა (ROE)(%)	11.2%	-4.1%

რენტაბელობის მაჩვენებლის ზრდა განპირობებულია ელექტროენერგიის გაყიდვებიდან შემოსავლების ზრდით ელექტროენერგიის გაყიდვების ტარიფის გაზრდით, მაგრამ საანგარიშო პერიოდის ROA და ROE მაჩვენებლები უარყოფითია, რაც დაკავშირებულია საანგარიშო წლის ბოლოს დასრულებასთან წმინდა ზარალით.

საანგარიშო პერიოდის რენტაბელობის მაჩვენებლები წინა წლის რენტაბელობის მაჩვენებლებზე დაბალია.

საზოგადოების ფინანსური მდგრადობის მაჩვენებლები

მაჩვენებლების დასახელება	2019 წ.	2020 წ.
ფინანსური დამოუკიდებლობის კოეფიციენტი	0.75	0.74
სესხის და საკუთარი საშუალებების შეფარდება	0.33	0.34

მთლიანობაში, კომპანიის 2020 წლის ფინანსური მდგრადობის მაჩვენებლები მაღალია. აქციონერების მიმართ დივიდენდების გადახდის გამო, საზოგადოების კაპიტალის წილის ბალანსის ვალუტაში (ფინანსური დამოუკიდებლობის რაციონი) ოდნავ შემცირდა 0.75-დან 0.74-მდე, ხოლო კომპანიის დავალიანების თანაფარდობა წინა წელთან შედარებით ოდნავ გაიზარდა და შეადგინა 0.34 (0.34 კაპიტალის ერთი ლარი) კაპიტალი).

კომპანიის 2020 წლის ფინანსური (საბუღალტრო) ანგარიშგება, შედგენილი ფასს სტანდარტების შესაბამისად, აუდირებული EY LLC-ს მიერ.

5 საზოგადოების განვითარების პერსპექტივები

სს „ხრამჰესი II“-ის შეძენაში ჩადებული ინვესტიციების ამოღების მიზნით, საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 07.04.2011 წლის N5 დებულების საფუძველზე, სს „ხრამჰესი I“-ის და სს „ხრამჰესი II“-ის გაშვებულ ელექტროენერგიაზე დადგინდა გრძელვადიანი ტარიფები 2025 წლამდე, სადაც გათვალისწინებულია ტარიფის მნიშვნელოვანი ზრდა 01.01.2014 წ..

საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“-ს მიერ სს „ხრამჰესი I“-ის და სს „ხრამჰესი II“-ს შეძენაზე ინვესტიციების გარანტირებული დაბრუნების უზრუნველყოფის მიზნით, ასევე ლარის კურსის აშშ დოლართან მიმართებაში შეცვლასთან დაკავშირებით, საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის დებულების N31 საფუძველზე,

რომელიც დათარიღებულია 28.11.2019წ., ორჯერ განხორციელდა ტარიფის კორექტირება და დადგინდა სს „ხრამჰესი II“-ის ახალი გრძელვადიანი ტარიფები 2025 წლამდე.

აქედან გამომდინარე, შემდგომ წლებში საზოგადოება გეგმავს მოგების მიღებას, და შესაბამისად, საზოგადოების რენტაბელობის, ლიკვიდობის და ფინანსური მდგრადობის მაღალი მაჩვენებლების მიღებას.

დაგეგმილი ფინანსური და ეკონომიკური საქმიანობის მაჩვენებლების მისაღწევად, სს „ხრამჰესი II“ გეგმავს სადგურის საექსპლუატაციო სანდოობის შენარჩუნებას. მაღალი წყლის ბალანსის შემთხვევაში, შეიძლება გამოვიდეთ მაღალ სამეწარმეო მაჩვენებლებზე, რომლებიც მიღწეულ იქნა წინა წლებში.

ენერგეტიკის სექტორის რეფორმა

2006 წელს, საქართველოს პარლამენტმა დაამტკიცა № 3259 დადგენილება "საქართველოს ენერგეტიკის სექტორში სახელმწიფო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების შესახებ". როგორც ამ რეზოლუციის განხორციელების ნაწილი, შედგენილია გეგმა კონკურენტუნარიან (საბითუმო) ბაზარზე გადასვლის შესახებ, რომელიც შეიცავს ლიბერალიზაციის სპეციფიკურ ეტაპებს. გეგმის შესაბამისად, გათვალისწინებული იყო მომხმარებლის კონკურენტულ ბაზარზე ეტაპობრივი შესვლა.

2014 წელს ევროკავშირმა და საქართველომ ხელი მოაწერეს ასოცირების ხელშეკრულებას, რომლის განუყოფელი ნაწილია ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის ზონის ხელშეკრულება. 2016 წლის 18 ოქტომბერს, საქართველომ ხელი მოაწერა ოქმს ევროპულ ენერგეტიკულ საზოგადოებაში შესვლის შესახებ და ავტომატურად მიუერთდა ევროკავშირის დირექტივებს და დებულებებს ელექტროენერგიის, გაზის, ნავთობის, განახლებადი ენერგიის, ენერგოეფექტურობისა და გარემოს შესახებ.

ენერგეტიკულ საზოგადოებაში გაწევრიანების ოქმში, საქართველო პირობა დადო, რომ შექმნის თავისუფალი ენერგეტიკული ბაზარს, სადაც დაცული იქნება თავისუფალი კონკურენციის პრინციპი.

ამ რეფორმის განსახორციელებლად შემუშავდა კანონი „ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ“. ეს კანონი იქნა მიღებული და ძალაში შევიდა 2019 წლის 20 დეკემბერს, გარდამავალი პერიოდის 2022 წლამდე.

2021 წლის 1 ივლისიდან ვარაუდობენ, რომ ელექტროენერგიის ბირჟა (შემდგომში ბირჟა) დაიწყებს მუშაობას Nord Pool– ის ბაზრის ანალოგიით.

ამ რეფორმას მნიშვნელოვანი გავლენა არ ექნება კომპანიის წარმოებასა და კომერციულ საქმიანობაზე, რადგან კომპანიისთვის ტარიფები დაწესებულია გრძელვადიანი პერიოდით 2025 წლამდე.

საზოგადოება 2020 წლის 10 დეკემბრის No740 ბრძანებულებით შევიდა საჯარო მომსახურების მიმწოდებელი საწარმოების სიაში. ეს ნიშნავს, რომ კომპანიის ტარიფები ფიქსირდება და არ არის დამოკიდებული ბირჟაზე ელექტროენერგიის ფასზე. ელექტროენერგიის გაყიდვის ერთადერთი ადგილი იქნება ბირჟა, მაგრამ კომპანიის ელექტროენერგიის ბენეფიციარი იქნება რეალურად საბითუმო საზოგადოებრივი მიმწოდებელი, ორგანიზაცია, რომელიც პასუხისმგებელია ბირჟაზე ელექტროენერგიის გაყიდვის ტარიფებსა და მათ შორის დადგენილ განსხვავებებს შორის საჯარო მომსახურების კომპანიები..

სპეციფიკა ისაა, რომ როდესაც კომპანია ბირჟაზე ელექტროენერგიას ყიდის დადგენილზე მაღალი გაყიდვების ტარიფით, კომპანია ანაზღაურებს სხვაობას გაყიდვების ტარიფსა და დადგენილ ტარიფს შორის საბითუმო საზოგადოებრივი მიმწოდებლის სასარგებლოდ და პირიქით, თუ გაყიდვები ფასი უფრო დაბალია, ვიდრე კომპანიისთვის დადგენილი ტარიფი, საბითუმო საზოგადოებრივი მიმწოდებელი ანაზღაურებს სხვაობას. ახალი მყიდველების (უშუალო მომხმარებლები, მოვაჭრეები) ბაზარზე გამოჩენა, როგორც ფინანსურად, ასევე კონკურენტუნარიანობის თვალსაზრისით (ბაზარზე კონკურენტული პოზიციის შეცვლა), არ იქნება განსაკუთრებული მნიშვნელობა საზოგადოებისთვის. ამ ეტაპზე ელექტროენერგიის მწარმოებლების ტარიფების დერეგულირება არ არის გათვალისწინებული, შესაბამისად, ეს რეფორმა უფრო მეტად სადისტრიბუციო კომპანიებს ეხება.

6 საზოგადოების ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებლების სისტემა

ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებლები წარმოადგენს ძირითადი მაჩვენებლების სისტემას, რომელიც ყველაზე მნიშვნელოვანია საქმიანობის ეფექტურობის შეფასებისთვის და დადგენილია როგორც შესაბამის წლიურ პერიოდში განვითარების მთავარი სამიზნე კრიტერიუმები (ორიენტირები).

2020 წლის განმავლობაში საზოგადოების ძირითადი ამოცანა იყო აქტივების ფლობის და მართვის ეკონომიური ეფექტურობის უზრუნველყოფა, მათ შორის აქტივების მომგებიანობის ამაღლება. აღნიშნული ამოცანის ფარგლებში შემუშავებულ იქნა საზოგადოების ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებლების და საკონტროლო მაჩვენებლების ჩამონათვალი, რომელიც დამტკიცდა საზოგადოების სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით (სამეთვალყურეო საბჭოს ოქმი N 4, 13.03.2020 წ.).

გენერალური დირექტორის No 03/12 03/31/2020 ბრძანებით, მსგავსი მიზნების რუქები ასევე დამტკიცდა შემდეგ მენეჯერებზე: მთავარი ინჟინერი, ფინანსური დირექტორი და კომერციული დირექტორი

მენეჯმენტის მატერიალური სტიმულირების მიზნით, ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებლებს დაემატა საკონტროლო მაჩვენებლები, რომელთა სავალდებულო შესრულება წარმოადგენს საზოგადოების მმართველობის წახალისების წინაპირობას.

2020 წლის განმავლობაში საზოგადოების მიერ გაწეული საქმიანობის შედეგების მიხედვით, ყველა საკონტროლო მაჩვენებელი და ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებელი შესრულებულია.

ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებლის დასახელება	მაჩვენებლის შესრულების დონე			მაჩვენებლის მიღწევის კოეფიციენტი
	ქვედა	სამიზნე	ზედა	
ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებელი 1. EBITDA 2020 წლის ბიზნეს გეგმის მნიშვნელობიდან	95%	100%	110%	50%
ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებელი 2. საოპერაციო ფულადი ნაკადი 2020 წლის ბიზნეს გეგმის მნიშვნელობიდან	95%	100%	110%	40%
პირობითად ფიქსირებული ხარჯების ლიმიტი ბიზნეს გეგმის ღირებულებიდან 2020 წლისთვის	-	100%	90%	10%

საკონტროლო მაჩვენებლები

საკონტროლო მაჩვენებლის დასახელება	სამიზნე მაჩვენებელი	გავლენის ხარისხი (წონა)
საკონტროლო მაჩვენებელი 1. ავარიების (წონა 40%) ან უბედური შემთხვევების (წონა 30%) არარსებობა ან ტრავმატიზმის სიხშირის კოეფიციენტის (წონა 30%) შესრულება	100%	100%-მდე
საკონტროლო მაჩვენებელი 2. შემოდგომა-ზამთრის პერიოდში მუშაობისათვის მზადყოფნის პასპორტის მიღება (არსებობა);	100%	100%
საკონტროლო მაჩვენებელი 3. საანგარიშგებო და სამშენებლო დისციპლინის დაცვა და კორპორაციული ღონისძიებების გეგმის შესრულება;	100%	50%-მდე
საკონტროლო მაჩვენებელი 4. სსს „ინტერ რაო“-ს შიდა აუდიტის ბლოკის მიერ გეგმიური და არაგეგმიური შემოწმების შედეგების მიხედვით არსებითი შენიშვნების არარსებობა;	მნიშვნელოვანი შენიშვნები არ არის	100% -მდე

ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებლების და საკონტროლო მაჩვენებლების შესრულება 2020 წლისთვის კორპორატიული ღონისძიებების გეგმის შესაბამისად განხილული იქნა 2021 წლის აპრილში.

7 სარემონტო საქმიანობა

დამტკიცებული სარემონტო პროგრამის საფუძველზე, 2020 წელს ჩატარდა 251 ათასი ლარის სარემონტო სამუშაოები:

პროექტის დასახელება	პროექტის ღირებულება (ათასი ლარი)
ჰიდროაგრეგატი №2-ის მიმდინარე რემონტი	112
ჰიდროაგრეგატი №1-ის კაპიტალური რემონტი	102
ყარაბულახის ჰიდროკვანძის ამწე მექანიზმების და გამამკვრივებელი შიტების რემონტი	37
სულ:	251

ჰიდროაგრეგატი №2-ის კაპიტალური რემონტის დაგეგმილი დასრულება უნდა მომხდარიყო 2019 წელს, დასრულდა 2020 წლის მე-2 კვარტალში, რაც განპირობებულია საქართველოს ენერგეტიკული სისტემის სადისპეჩეროს მიერ შესრულებული სამუშაოს ფაქტობრივი ვადის ცვლილებით, სისტემის გათვალისწინებით მოთხოვნები. ამ მიზეზით, გაუქმდა ჰიდროაგრეგატი №2-ის მიმდინარე რემონტი, რომელიც დაგეგმილი იყო დაგეგმილი 2020 წლის ივნისში.

8 საინვესტიციო საქმიანობა

2020 წლის განმავლობაში, საზოგადოების მიერ განხორციელდა კაპიტალური ინვესტიციები შემდეგი სახით :

მუხლის დასახელება	თანხა
ფინანსირება, ათასი ლარი დღგ-ს ჩათვლით	1 104
ათვისება, ათასი ლარი დღგ-ს გარეშე	840
ძს შეყვანა, ათასი ლარი დღგ-ს გარეშე	4 051

2020 წელს, ტექნიკური ხელახალი აღჭურვილობისა და რეკონსტრუქციის ღონისძიებების ფარგლებში, ექსპლუატაციაში შევიდა გენერატორის სტატორი, 3.6 მილიონი ლარის ოდენობით.

კომპანიის მომდევნო 5 წლის განმავლობაში დაგეგმილი ინვესტიციების ძირითადი მიმართულებაა სადგურის ტექნიკური აღჭურვილობა და რეკონსტრუქცია.

სადგურის საოპერაციო საიმედოობის შესანარჩუნებლად კომპანიამ დაგეგმა ძირითადი საინვესტიციო პროექტების განხორციელება: "ჰიდროელექტროსადგურის კონტროლისა და მონიტორინგის სისტემის რეკონსტრუქცია", "გენერატორი #2 სტატორის შეძენა და შეცვლა", " # 2 აგრეგატისმართვის სისტემის რეკონსტრუქცია“, „საწმენდი აღჭურვილობის შეძენა და მონტაჟი ყოველდღიური რეგულირების აუზის წყლის მოხმარების ბადის შეცვლით“

9 შესყიდვების საქმიანობა

2020 წელს შესყიდვის საქმიანობის განხორციელების დროს, საზოგადოება ხელმძღვანელობდა შემდეგი დებულებებით:

- დებულება სს „ხრამჰესი II“-ის საჭიროებებისთვის საქონლის, მომსახურების და სამუშაოების რეგლამენტირებული შესყიდვების ჩატარების წესის შესახებ (დამტკიცებულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, ოქმი N9, დათარიღებულია 19.07.2016 წ.);

სს „ხრამჰესი II“-ს შესყიდვების წლიური კომპლექსური პროგრამა 2020 წლისთვის დამტკიცებულია ცენტრალური შესყიდვის ორგანოს გადაწყვეტილებით (ოქმი № 390-0010-2019, დათარიღებულია 12/12/2019 წ.) 2 830 ათასი ლარის თანხაზე (40 ლოტი).

2020 წელს საზოგადოების ინტერესებში განხორციელდა 41 შესყიდვა 2 988 ათასი ლარის ოდენობით დღგ-ს გარეშე, მათ შორის:

№№	დასახელება	რაოდენობა	შესყიდვების საერთო ღირებულება დღგ-ს გარეშე (ათასი ლარი)
1	შეთავაზების ღია მოთხოვნა	16	1 833
2	ფასების ღია მოთხოვნა	6	271
3	ერთადერთი მიმწოდებლისგან შესყიდვა	7	739
4	შესყიდვების რიგი 25000 ათას ლარამდე	12	145
	სულ	41	2 988

2020 წელს შესყიდვების ძირითადი ნაწილი განხორციელდა სარემონტო და საინვესტიციო საქმიანობისთვის, წინა თავებში აღწერილი პროექტების შესაბამისად.

10 საზოგადოების საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკის ძირითადი ფაქტორების აღწერილობა

საზოგადოება გამოყოფს რისკის შემდეგ ძირითად ფაქტორებს, რომლებმაც შეიძლება უარყოფითად აისახონ ჰიდროელექტროსადგურის საქმიანობაზე:

- ადგილობრივი ვალუტის არასტაბილური კურსი სარეზერვო ვალუტებთან მიმართებაში;
- ნალექების დაბალი დონის ციკლის დადგომა;

- შიდა პოლიტიკური მდგომარეობის გართულება, რომელიც გამოიწვევს ქვეყნის საინვესტიციო მიმზიდველობის შემცირებას და შესაბამისად შეამცირებს ელექტროენერგიის მოხმარებას;
- ქვეყნის ენერგეტიკულ სექტორზე სოციალური და პოლიტიკური გავლენის გაძლიერება;
- ტექნოგენური რისკი (ამინდის და კლიმატური მოვლენები და კატაკლიზმები).

აღნიშნული უარყოფითი ფაქტორების წარმოშობის შემთხვევაში რისკების შემცირების მიზნით, სს „ხრამჰესი II“-ის მმართველობა აპირებს შემდეგი ღონისძიებების ჩატარებას:

- სარემონტო და პროფილაქტიკური სამუშაოების გეგმიური ჩატარება;
- სადგურის ტექნიკური ექსპლუატაციის და უსაფრთხოების ტექნიკის წესების დაცვა;
- საზოგადოების გამომუშავების გრაფიკის შედგენა ქვეყანაში ელექტროენერგიაზე მოთხოვნის სეზონურობის გათვალისწინებით.

ასევე, დაზღვევა არის საიმედო ფინანსური ინსტრუმენტი, რომელიც ამცირებს კომპანიის რისკებს არასასურველი მოვლენების დადგომის შემთხვევაში. კომპანიის დაზღვევის დაფარვის შესახებ დებულების საფუძველზე, კომპანიისთვის დაზღვევის დაფარვის პროგრამა 2020 წლისთვის შემუშავდა და დამტკიცდა სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ (12.08.2019 წ. #12) დაზღვევის შემდეგი ტიპების უზრუნველყოფა:

1. ქონების კომპლექსების დაზღვევა (მაგენერირებელი აქტივები) ზიანისგან, განადგურებისა და / ან ზარალისგან, მათ შორის მანქანებისა და მექანიზმების დაზღვევისგან, ავარიებისგან;
2. ავტოსატრანსპორტო საშუალებების დაზღვევა ქურდობის (ქურდობისა) და ზიანის (დაზიანების) რისკებისგან;
3. ნებაყოფლობითი სამედიცინო დაზღვევა, ჯანმრთელობის, სიცოცხლისა და უბედური შემთხვევების დაზღვევა;
4. მესამე პირის პასუხისმგებლობის დაზღვევა.

პრინციპებს, რომლებითაც საზოგადოება ხელმძღვანელობს რისკების მართვის და შიდა კონტროლის სფეროში, წარმოადგენს: მეთოდოლოგიური ბაზის მთლიანობა, ფუნქციონირების უწყვეტობა, ადაპტიურობა, ერთიანობა, პასუხისმგებლობა და უფლებამოსილების გამიჯვნა, პრიორეტიზაცია და გონივრული საკმარისობა, თანამედროვეობა და პრევენციულობა, მუდმივი განვითარება და სრულყოფა, კორუფციის და თაღლითობის წინააღმდეგ ბრძოლა და შესაბამისობის უზრუნველყოფა.

2016 წლის 21 ნოემბრის სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომით #14 ოქმით სააქციო საზოგადოებაში მიღებულია ანტითაღლითური და ანტიკორუფციული მედების პოლიტიკა. პრინციპები, რომლითაც ჯგუფი ხელმძღვანელობს თაღლითობასთან და კორუფციასთან ბრძოლის სფეროში არის:

პრინციპები, რომლითაც ჯგუფი ხელმძღვანელობს თაღლითობასთან და კორუფციასთან ბრძოლის სფეროში არის:

თაღლითობისა და კორუფციის ნებისმიერი ფორმით და მანიფესტაციის უარყოფის პრინციპი როგორც ოპერატიული, ისე საინვესტიციო და სხვა სახის საქმიანობის განხორციელებისას.

საქმიანი ურთიერთობების რისკის მინიმუმამდე შემცირების პრინციპი;
სათანადო წინდახედულობის პრინციპი;
სასჯელის გარდაუვალობის პრინციპი;
თანმიმდევრულობისა და უწყვეტობის პრინციპი;
პრევენციული ღონისძიებების პრიორიტეტული პრინციპი;
მონიტორინგი და კონტროლი;

11 კომპანიის აქციებზე გამოცხადებული - გადახდილი დივიდენდების შესახებ ანგარიში

კომპანიის დივიდენდის პოლიტიკა, რომელიც დამტკიცებულია 2017 წლის 17 ივლისის ერთადერთი აქციონერის No.2 გადაწყვეტილებით, განსაზღვრავს შემდეგ ძირითად პრინციპებს:

• კომპანიის მიერ დივიდენდის გადახდების უზრუნველყოფის პრინციპი;

• კომპანიის ფინანსური სტაბილურობისა და დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფის პრინციპი;

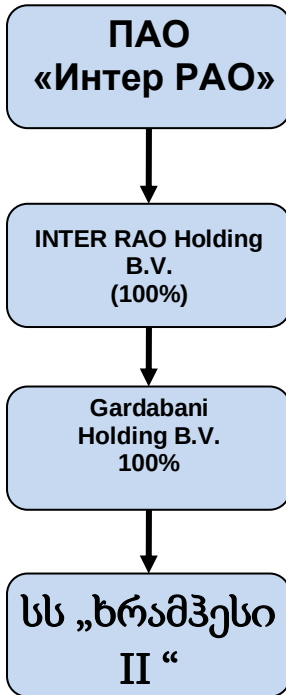
• საინვესტიციო საქმიანობის დაფინანსების წყაროების უზრუნველყოფის და ოპტიმალიზმის პრინციპი.

• დივიდენდების პოლიტიკის მიზანია კომპანიის და აქციონერების ინტერესთა ბალანსის უზრუნველყოფა დივიდენდების ოდენობის დადგენის, მათი გადახდისა და პირობების დადგენის დროს.

დივიდენდის ისტორია

წელი	დივიდენდის დარიცხვის და გადახდის საფუძველი	დივიდენდის ოდენობა (ათასი)
2014	ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილება №2 18.09.2014	4 206
2015	ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილება №1 14.03.2015 ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილება №3 10.09.2015 ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილება №4 25.12.2015	19 500
2016	ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილება №1 21.03.2016 ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილება №3 29.09.2016 ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილება №4 27.12.2016	18 000
2017	ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილება №3 27.12.2017	7 800
2018	-	-
2019	ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილება №1 25.03.2019 ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილება №3 27.12.2019	22 500
2020	ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილება №2 28.12.2020	20 000

12 სააქციო კაპიტალის სტრუქტურა

საწესდებო კაპიტალის მოცულობა და აქციების რაოდენობა:

სს „ხრამჭესი II“-ის საწესდებო კაპიტალი შეადგენს 2 524 699 ლარს. ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა - 2 524 699 ცალი, ყოველი აქციის ნომინალური ღირებულება არის 1 ლარი.

2011 წლის 13 აპრილს საქართველოს მთავრობის 31.03.2011წ. სპეციალური დებულების N717 საფუძველზე, ასევე სააქციო საზოგადოებების „ხრამჭესი 1“-ის და სს „ხრამჭესი 2“-ის აქციების ნასყიდობის ხელშეკრულების თანახმად, რომელიც დადებულია საქართველოს სახელმწიფოსა და კომპანია „Gardabani Holding B.V“ შორის, სააქციო საზოგადოებების „ხრამჭესი 1“-ის და „ხრამჭესი 2“-ის აქციებზე 100% საკუთრების უფლება გადაეცა კომპანიას „Gardabani Holding B.V.“-ს.

13 სამეთვალყურეო საბჭო

სს „ხრამჰესი II“-ის ერთპიროვნული აქციონერის გადაწყვეტილება N 1-ის შესაბამისად, რომელიც დათარიღებულია 30.06.2020 წ., სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობაში აირჩიეს შემდეგი პირები:

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე:

დმიტრი ევგენის ძე ვოლკოვი

დაბადების წელი: 1969წ.

მონაცემები განათლების შესახებ: 1993 წელს დაამთავრა მოსკოვის ენერგეტიკული ინსტიტუტი, სპეციალობა: ქვების და რეაქტორის მშენებლობა.

სამუშაო ადგილი: საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“

თანამდებობის დასახელება ძირითადი სამუშაო ადგილის მიხედვით: ცენტრალურ აზიაში და ამიერკავკასიაში აქტივების მართვის ბლოკის ხელმძღვანელი

მოქალაქეობა: რფ

პირველად აირჩიეს სამეთვალყურეო საბჭოში: 01.02.2013 წ.

წილი საწესდებო კაპიტალში: 0%

პირის მფლობელობაში არსებული საზოგადოების ჩვეულებრივი აქციების წილი: 0%

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე:

სვეტლანა ვლადიმერის ას. ივანიჩკინა

დაბადების წელი: 1976

მონაცემები განათლების შესახებ: 1997 წელს დაამთავრა რუსეთის გ.ვ. პლესანოვის სახელობის ეკონომიკური აკადემია.

სამუშაო ადგილი: საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“

ძირითადი სამუშაო ადგილის თანამდებობის დასახელება: ფინანსური დირექტორი

საქათველო: რფ

პირველად აირჩიეს სამეთვალყურეო საბჭოში: 22.05.2017 წ.

საწესდებო კაპიტალში წილი: 0%

პირის მფლობელობაში არსებული საზოგადოების ჩვეულებრივი აქციების წილი: 0

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი:

ანდრეი ვიქტორის ას. ჩურილოვი

დაბადების წელი: 1984წ.

მონაცემები განათლების შესახებ: 2006 წელს დაამთავრა ციმბირის გეოსისტემის და ტექნოლოგიების სახელმწიფო უნივერსიტეტი, კვალიფიკაცია; ეკონომისტი.

2009 წ. დაამთავრა რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტთან არსებული სახალხო მეურნეობის და სახელმწიფო სამსახურის აკადემია, კვალიფიკაცია: იურისტი

სამუშაოს ადგილი: საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“ თანამდებობის დასახელება სამუშაოს ძირითადი ადგილის მიხედვით: ეკონომიკური უსაფრთხოების დეპარტამენტის ხელმძღვანელი

მოქალაქეობა: რფ

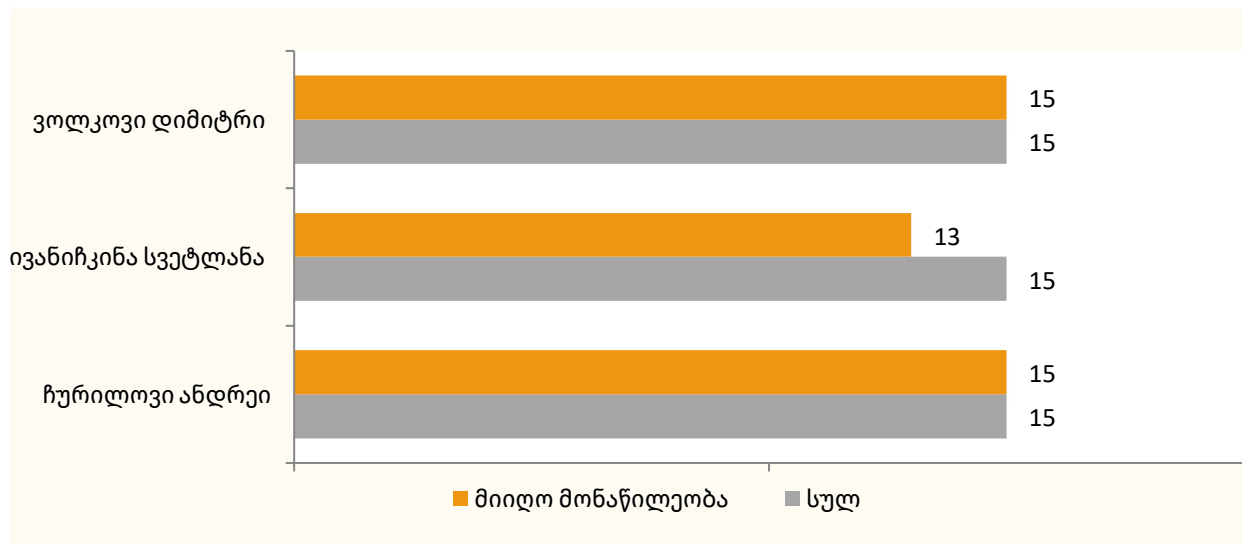
სამეთვალყურეო საბჭოს პირველად აირჩიეს: 13.05.2016 წ.

წილი საწესდებო კაპიტალში: 0%

პირის მფლობელობაში არსებული საზოგადოების ჩვეულებრივი აქციების წილი: 0%

2020 წელს ჩატარდა საზოგადოების სამეთვალყურეო საბჭოს 15 დაუსწრებელი სხდომა, რომელზეც განიხილეს 36 საკითხი.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა მონაწილეობა სხდომებში:

სს „ხრამჰესი II“-ის სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებზე შრომის ანაზღაურების ოდენობა განისაზღვრება 2009 წლის 29 აპრილის აქციონერთა საერთო კრებაზე მიღებული სს „ხრამჰესი II“-ის "სამეთვალყურეო საბჭოს" წევრებისთვის ანაზღაურებისა და ანაზღაურების შესახებ დებულების საფუძველზე.

2020 წლის ბოლოს, ანაზღაურება არ გადახდილა, რადგან სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრმა უარი თქვა კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოში მუშაობის პერიოდში ანაზღაურების მიღებაზე

14 გენერალური დირექტორი

საზოგადოების წესდების შესაბამისად, ერთპიროვნული აღმასრულებელი ორგანოს უფლებამოსილებას ახორციელებს გენერალური დირექტორი.

2008 წელს სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით, რომელიც დათარიღებულია 20.10.2008წ. (ოქმი N7), საზოგადოების გენერალური დირექტორის თანამდებობაზე დანიშნეს:

დევი ვაჟას ძე კანდელაკი

დაბადების წელი: 1969 წ.

მონაცემები განათლების შესახებ: 1991 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი სპეციალობით „ფინანსები და კრედიტები“
სამუშაო ადგილი: სს „ხრამჰესი II“

თანამდებობის დასახელება ძირითადი სამუშაო ადგილის მიხედვით: სს „ხრამჰესი II“ -ის გენერალური დირექტორი

სხვა ორგანიზაციებში სხვა თანამდებობები ბოლო 5 წლის განმავლობაში:

სს „ხრამჰესი II“-ის გენერალური დირექტორი

შპს „მტკვარი ენერგეტიკის“ გენერალური დირექტორი

პირველად დამტკიცდა სს „ხრამჰესი II“-ის გენერალური დირექტორის თანამდებობაზე: 23.10.2008 წ.

მოქალაქეობა: საქართველო

წილი საწესდებო კაპიტალში: 0%

პირის მფლობელობაში არსებული საზოგადოების ჩვეულებრივი აქციების წილი: 0%

15 კომპანიის შიდა კონტროლის სისტემის მახასიათებლები

კომპანიის ფინანსურ, ეკონომიკურ და ეკონომიკურ საქმიანობაზე რეგულარული კონტროლის მექანიზმების დანერგვა, საქმიანობის სტრატეგიული და ოპერატიული მიზნების მიღწევა, აქტივების უსაფრთხოება, საკანონმდებლო და შიდა რეგულაციების დაცვა, ანგარიშგების სისრულე და საიმედოობა.

კომპანიას არ აქვს დამტკიცებული შიდა კონტროლის სფეროში მუშაობის მარეგულირებელი დებულება.

ICS მოიცავს სამეთვალყურეო საბჭოს, ერთადერთ აღმასრულებელ ორგანოს, რომელიც წარმოდგენილია გენერალური დირექტორისა და კომპანიის თანამშრომლების მიერ. სარევიზიო კომისია არ არის არჩეული და კომპანიას არ აქვს შიდა აუდიტის სამსახური.

16 კორპორატიული სოციალური პასუხისმგებლობა

პერსონალის მართვა

კომპანიის საქმიანობის პრიორიტეტულ მიმართულებად ადამიანური კაპიტალის განვითარების სფეროში სს „ხრამჰესი II“ საანგარიშო პერიოდში არის მართვის სისტემის ეფექტურობის ამაღლება:

- a. პერსონალის განვითარება, ახალგაზრდა სპეციალისტების მოზიდვა;
- b. თანამშრომლების მომზადების, გადამზადების და კვალიფიკაციის ამაღლების ორგანიზებაზე; თანამშრომლების საქმიანი კარიერის დაგეგმვა და განვითარება;

- c. საკადრო რეზერვის მომზადება
- d. სოციალური პარტნიორობის განვითარება
- e. კორპორატიული პოლიტიკის როლის გაძლიერება

საკადრო პოლიტიკა

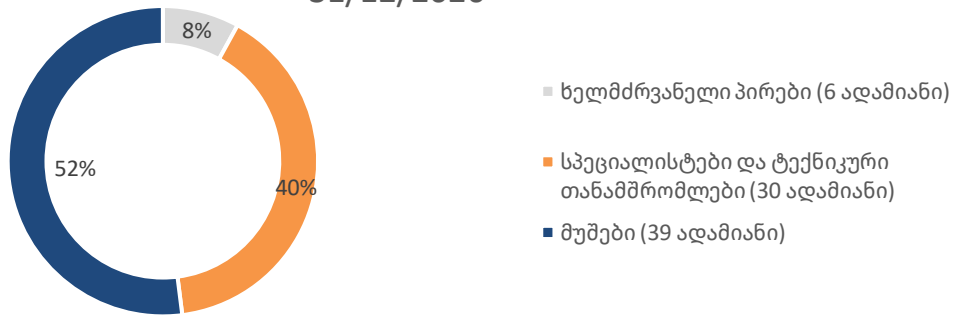
როგორც წინა წლებში, კომპანიის საკადრო პოლიტიკა კომპანიის მენეჯმენტისა და წარმოების სტრატეგიის განუყოფელი ნაწილია, რომელიც მიზნად ისახავს ძირითადი მიზნების მიღწევას და კომპანიისთვის დადგენილი ამოცანების გადაწყვეტას.

სს „ხრამჰესი II“-ის საკადრო პოლიტიკის პრიორიტეტული მიმართულებები არის საზოგადოების თანამშრომლების უწყვეტი პროფესიული მომზადების დაგეგმვა და განხორციელება, რომელიც მოიცავს პერსონალის მომზადებას, გადამზადებას და კვალიფიკაციის ამაღლებას და ასევე თანამშრომლების შრომის დაცვის საკითხებს.

საანგარიშო პერიოდის ბოლოს, პერსონალი სრულად იყო დაკომპლექტებული, ხოლო პერსონალის ფაქტობრივი რაოდენობა 76 ადამიანი იყო.

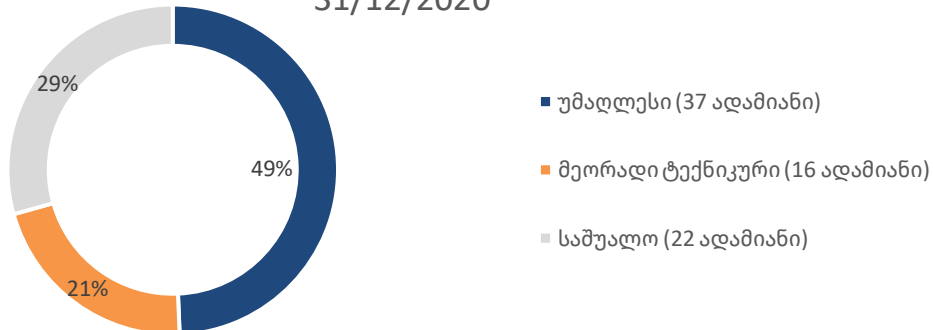
კომპანიის სამუშაო კატეგორიის პერსონალის სტრუქტურა 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით წარმოდგენილია შემდეგი სახით: მენეჯერები - 6 ადამიანი, სპეციალისტი და ტექნიკური თანამშრომლები - 30 ადამიანი. და მუშები - 39 ადამიანი.

კატეგორიების მიხედვით პერსონალის სტრუქტურა
31/12/2020

კომპანიის თანამშრომელთა თვისობრივი შემადგენლობა 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შემდეგია: უმაღლესი განათლების მქონე თანამშრომლები - 37 ადამიანი, საშუალო ტექნიკური განათლებით - 16 ადამიანი. საშუალო განათლებით - 22 ადამიანი.

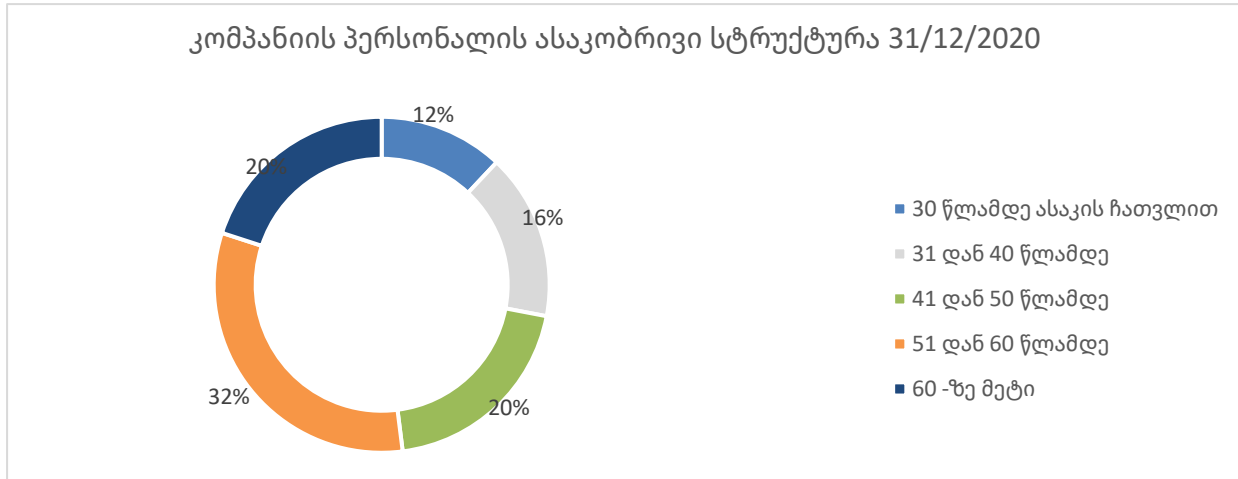
განათლების მიხედვით თანამშრომელთა სტრუქტურა
31/12/2020

კომპანიის პერსონალის ასაკობრივი სტრუქტურა 2020 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით:

30 წლამდე (ჩათვლით) - 9 ადამიანი, 31-დან 40 წლამდე - 12 ადამიანი, 41-დან 50 წლამდე - 15 ადამიანი, 51-დან 60 წლამდე - 24 ადამიანი. ადამიანი, ხოლო 60 წელზე მეტი ასაკის - 15 ადამიანი.

12/31/2020 წლის მდგომარეობით, დასაქმებულთა საშუალო ასაკი 52 წელია.

ხრამჭესი II წარმოადგენს სოციალურად პასუხისმგებელ კომპანიას. კომპანიისთვის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია კვალიფიციური პერსონალის მოზიდვა და შენარჩუნება. კომპანიის მმართველობამ უნდა მიიღოს ზომები ახალი სპეციალისტების მოზიდვისა და არსებული სპეციალისტების შენარჩუნებისთვის, რომლებიც მათ მომსახურებაზე კონკურენტებთან არსებული მოთხოვნის მიუხედავად, მზად არიან ითანამშრომლონ ასეთ მოშორებულ რაიონში.

სადგური მდებარეობს მაღალმთიან რეგიონში. სადგურამდე და ჰიდრონაგებობამდე გზები არის კრიტიკულ მდგომარეობაში. საჯარო ტრანსპორტი არის არარეგულარული, ხოლო ზამთრის პერიოდში რეისები ხშირად უქმდება. მაღალი კვალიფიკაციის მქონე ტექნიკური პერსონალის ძირითადი ნაწილი ცხოვრობს ქ. თბილისში. ამასთან დაკავშირებით, ბევრი წლის განმავლობაში საკმაოდ რთული იყო პერსონალის ტრანსპორტირება. ამ მომენტისთვის ტექნიკური პერსონალი უზრუნველყოფილია მაღალი გამავლობის მანქანებით.

საზოგადოება ყოველწლიურად ატარებს ტრენინგებს ელექტროტექნიკური პერსონალისთვის და ასევე ელექტრო აღჭურვილობის ექსპლუატაციის დროს უსაფრთხოების (შრომის დაცვის) წესების, ელექტრო აღჭურვილობის ტექნიკური ექსპლუატაციის წესების, სახანძრო უსაფრთხოების და პირველადი სამედიცინო დახმარების წესების ცოდნის შემოწმებას. 2020 წელს 50 თანამშრომელმა გაიარა სერტიფიცირება სს „ხრამჭესი- II“, ხოლო ერთმა თანამშრომელმა დამატებით გაიარა სწავლება და ატესტაცია შრომის უსაფრთხოების აკრედიტირებული პროგრამით. ასევე, 2 თანამშრომელმა გაიარა პროფესიული გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების მეორე

ეტაპი მართვის სისტემებში და ჰიდროელექტროსადგურის ავტომატიზაციაში.

სადგურზე შეიქმნა და ფუნქციონირებს სამედიცინო ცენტრი, რომელიც აღჭურვილია ყველაფრით, რაც საჭიროა პირველადი სამედიცინო დახმარების მისაღწევად.

კომპანია ყოველწლიურად უზრუნველყოფს სამედიცინო დაზღვევას ყველა თანამშრომლისთვის. 2020 წელს თანამშრომლების დაზღვევის ხარჯებმა შეადგინა 48 ათასი ლარი.

სტრატეგიული სოციალური პოლიტიკის გარდა, რომლის ფარგლებშიც კომპანია ყველა ღონეს ხდის თანამშრომლებს ნორმალური სამუშაო და ცხოვრების პირობების უზრუნველსაყოფად, კომპანია, შეძლებისდაგვარად, უზრუნველყოფს მატერიალურ დახმარებას, რაც სს „ხრამჰესი II“-ის სოციალური პასუხისმგებლობის ნაწილია.

სს „ხრამჰესი II“-სთვის კეთილ ტრადიციად იქცა ყოველწლიურად ახლომდებარე ტერიტორიაზე განთავსებულ და კერძოდ სოფელ ბედიანში მდებარე სამონასტრო კომპლექსის განვითარების ფონდისთვის მატერიალური დახმარების გაწევა. აღნიშნული კომპლექსის ტერიტორიაზე არსებობს ქალთა მონასტერი და ბავშვთა თავშესაფარი. საზოგადოება გასწევდა დახმარებას ასევე სხვა საქველმოქმედო ორგანიზაციებს. უსასყიდლო დახმარების გაწევა დადებითად აისახება კომპანიის საზოგადოებრივ სტატუსზე.

17 გარემოს დაცვა

ეკოლოგიური მართვის სისტემა (დანერგვა, ფუნქციონირება, სერტიფიკაცია)

წარმოების საქმიანობის გარემოსდაცვითი ასპექტების მართვის მიზნით, კომპანიის გენერირებად აქტივებში დაინერგა გარემოს მართვის სისტემა (EMS). EMS სერტიფიცირება საერთაშორისო სტანდარტის ISO 14001 მიხედვით პირველად განხორციელდა 2015 წელს.

2018 წელს განმეორდა სერტიფიკაციის აუდიტი საერთაშორისო სტანდარტის ISO 14001: 2015 შესაბამისად და კომპანიას მიენიჭა შესაბამისობის სერტიფიკატი ISO 14001: 2015 No1210450706TMS მოქმედი 28.09.2021 წლამდე.

სტანდარტის მოთხოვნების შესაბამისად, გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის ეფექტურობის სამეთვალყურეო აუდიტი ჩატარდა 2019 და 2020 წლებში.

გარემოსდაცვითი ხარჯები

2020 წელს გარემოს დაცვის მთლიანი ღირებულება შემცირდა 4.3% -ით და შეადგინა 22 ათასი ლარი.

2020 წელს არ განხორციელებულა საინვესტიციო ხარჯები გარემოს დაცვის ტრადიციულ სფეროებში.

წყლის რესურსების გამოყენება

2019 წელს წყლის რესურსების (ზედაპირული წყლის ობიექტების) მოხმარებისთვის გადახდა - 0.38 ათასი ლარი, ხოლო 2020 წელს - 0.36 ათასი ლარი

საზოგადოების მიერ წყლის მოხმარების მოცულობა 2018-2019 წწ.,
მილიონი მ3

მაჩვენებლის დასახელება	2019	2020	% ცვლილება
სულ გამოყენებულია წყალი, მათ შორის:	381	355	93%
ზედაპირული წყლის ობიექტებიდან	381	355	93%
გარე მიმწოდებლებისგან			
მიწისქვეშა წყლის ობიექტებიდან	-	-	-
წყლის განმეორებითი მოხმარების სისტემებიდან	-	-	-
წყლის მიწოდების საბრუნავ სისტემებში გამოყენებული წყლის ბრუტო მოცულობა, %	-	-	-
საბრუნავი და ხელმეორედ გამოყენებული წყლის წილი წყლის მოხმარების საერთო მოცულობაში, %	-	-	-

2020 წელს ზედაპირული წყაროებიდან აღებული წყლის მოცულობა შემცირდა 26 მლნ. მ³-ით, რაც განპირობებულია ელექტროენერგიის გამომუშავების შემცირებით

კომპანიის ჩამდინარე წყლების განკარგვის მოცულობა 2019–2020 წლებში, მილიონი მ³

მაჩვენებლის დასახელება	2019	2020	% ცვლილება
სულ წარმოქმნილი ჩამდინარე წყალი	444	418	94%
-	-	-	-
ზედაპირულ წყლის ობიექტებში ჩადინება , მათ შორის	444	418	94%
- ნორმატიული წმენდა	444	418	94%
- არასაკმარისად გაწმენდილი	-	-	-
- დაბინძურებულია წმენდის გარეშე	-	-	-
ნორმატიულად სუფთა წყალი საერთო მოცულობის წილი ჩამდინარე წყლებითან	100%	100%	-

გარემოზე უარყოფითი გავლენისთვის გადახდა

საზოგადოების მაგენერირებელ აქტივებს არ აქვთ უარყოფითი გავლენა გარემოზე, როგორც წყლის რესურსების ნაწილში, ასევე ატმოსფეროს ნაწილში. შესაბამისად, საზოგადოებას არ აქვს გარემოზე უჯარყოფითი გავლენისთვის დარიცხული გადასახადი. საზოგადოება იხდის ნარჩენების დამუშავების ხარჯებს.

2020 წელს გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის დარღვევისთვის ჯარიმები არ ქონია.

საზოგადოების ნარჩენების დამუშავებაზე გაწეული ხარჯები

კომპანიამ შეიმუშავა და დაამტკიცა დებულება სს „ხრამჰესი II“ –ის წარმოების და მოხმარების ნარჩენების დროებითი დაგროვების და შეგროვების ორგანიზების შესახებ, ასევე ინსტრუქცია წარმოების ნარჩენების გატანის წესის შესახებ. შემუშავებულია ნარჩენების დროებითი დაგროვების სქემები ჰიდროელექტროსადგურის ტერიტორიაზე ნაგვის ურნების ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით და შეიქმნა ნარჩენების წარმოქმნისა და გადაადგილების ჟურნალი. საშიში სამრეწველო ნარჩენების დაგროვება ხორციელდება სპეციალურ სერტიფიცირებულ ჭურჭელში.

გაფორმებულია ხელშეკრულებები სპეციალურ ორგანიზაციებთან, რომლებიც ახორციელებენ საწარმოო და საშიში სამრეწველო ნარჩენების ექსპორტს. 2019 წელს ამოიღეს 8.974 ტონა ნარჩენები..

2020 წელს 8.023 ტონა ნარჩენები იქნა ამოღებული. ნარჩენების მართვის ხარჯებმა 2019 წელს შეადგინა 7.98 ათასი ლარი, ხოლო 2020 წელს - 7.60 ათასი ლარი.

კომპანიის ნარჩენების წარმოქმნის მოცულობის ცვლილება 2019–2020 წლებში, ტონა

მაჩვენებლის დასახელება	2019	2020	% ცვლილება
წარმოქმნილი ნარჩენები, მათ შორის	8.974	8.023	89%
საფრთხე I კლასი	-	-	-
საფრთხის II კლასი	-	-	-
საფრთხის III კლასი	-	0.004	-
საფრთხე IV კლასი	0.614	0.559	91%
საფრთხე V კლასი	8.360	7.460	89%

18 ცნობები საზოგადოების მიერ საანგარიშო წლის განმავლობაში დადებული მსხვილი გარიგებების და ასევე იმ გარიგებების შესახებ, რომელთა შესრულებაში არსებობს დაინტერესება და რომლებიც შესრულებულია საზოგადოების მიერ საანგარიშო წლის განმავლობაში

საანგარიშო წლის განმავლობაში საზოგადოების მიერ არ იყო შესრულებული მსხვილი გარიგებები და ასევე გარიგებები, რომელთა შესრულებაში არსებობს დაინტერესება.

19 დამატებითი ინფორმაცია

საზოგადოების დასახელება: სს „ხრამჰესი II“

იურიდიული სტატუსი: სააქციო საზოგადოება

იურიდიული მისამართი და ფაქტიური ადგილსამყოფელის მისამართი:

საქართველო, დმანისის რაიონი, ხრამჰესი 2 რეგისტრაციის თარიღი და

ნომერი: 29 ნოემბერი 1996 წ., №31/5-4

საიდენტიფიკაციო ნომერი: **228882073**

ოფისი ქ. თბილისში:

ა.აფაქიძის ქ. №7/6

ტელეფონი: (995 32) 233 08 29

ფაქსი: (995 32) 221 29 69

ელექტრონული ფოსტის მისამართი: kguliashvili@khramhesi.ge

ვებ.გვერდი: www.khramhesi.ge

სს „ხრამჰესი II“-ის რეგისტრატორი არის:

სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების გაერთიანებული რეგისტრატორი“

მისამართი: საქართველო, 0162, ქ. თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. №74^ა

ტელ.: (995 32) 222 53 51

ფაქსი: (995 32) 225 15 60

ლიცენზია №70006

სს „ხრამჰესი“-ს 2019 წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით შესრულებულია კომპანია EY LLC-ს მიერ.

იურიდიული მისამართი: საქართველო, 0005 ქ. თბილისი, კოტე აფხაზის ქ. N44

ტელ.: (995 32) 243 93 75

ფაქსი: (995 32) 243 93 76

ვებ.გვერდი: www.ey.com/georgia

სს „ხრამჭესი 2“

ფინანსური ანგარიშგება

*2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

სს „ხრამჭესი 2“

ფინანსური ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	5
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	6
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	7
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	8
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები.....	9-40

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ხრამჭესი 2-ის“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის დასკვნა

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ხრამჭესი 2-ის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის საერთაშორისო კოდექსის“ („დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების“ ჩათვლით) („IESBA კოდექსი“) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

მნიშვნელოვან გარემოებათა ამსახველი აზრები

გვინდა ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების მე-20 შენიშვნაზე, რომელიც ეხება დაკავშირებულ მხარეებთან კომპანიის გარიგებების მნიშვნელოვან კონცენტრაციას. ამ საკითხს გავლენა არ მოუხდენია ჩვენს მოსაზრებაზე.

კომპანიის 2020 წლის წლიურ ანგარიშში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს კომპანიის 2020 წლის წლიურ ანგარიშგებაში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. კომპანიის 2020 წლის წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შესახებ ჩვენს ანგარიშში.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობის და მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირების პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს აქვს თუ არა კომპანიას უნარი, რომ საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს სხვა რეალური ალტერნატივა.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირები პასუხისმგებელი არიან კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის მეთვალყურეობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებს კლიენტების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით, ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა კომპანია გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებდმა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო გარიგებებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

ჩვენ მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვ საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

ანა კუსრაშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2021 წლის 29 იანვარი

სს „ხრამჭესი 2“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

ათას ლარში

	შენიშვნა	2020	2019
შემოსავალი ელექტროენერგიის რეალიზაციიდან	6	30,729	28,942
ცვეთა	9	(6,931)	(8,342)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(1,723)	(1,534)
ქონების გადასახადი		(715)	(725)
დაზღვევის ხარჯი		(708)	(615)
შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების ხარჯი		(251)	(321)
პროფესიული მომსახურება		(315)	(220)
კომისიის რეგულირების საფასური		(110)	(127)
ზარალი ძირითადი საშუალებების გადაფასების შედეგად	9	(13,205)	-
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(429)	(601)
საოპერაციო შემოსავალი		6,342	16,457
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	7	(8,077)	(5,857)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	7	2,148	1,978
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგრამდე		413	12,578
მოგების გადასახადის ხარჯი	8	(3,529)	(3,971)
წლის წმინდა (ზარალი)/შემოსავალი		(3,116)	8,607
სხვა სრული შემოსავალი			
მუხლები, რომელთა შემდეგი პერიოდების მოგებაში ან ზარალში რეკლასიფიცირებაც არ ხდება (გადასახადის გათვალისწინებით)			
ძირითადი საშუალებების გადაფასება	9	22,445	-
წლის სრული შემოსავალი, გადასახადის გათვალისწინებით		19,329	8,607

ეს ფინანსური ანგარიშგება კომპანიის ხელძღვანელობის მიერ დამტკიცდა და ხელი მოეწერა 2021 წლის 29 იანვარს:

დევი კანდელაკი
გენერალური დირექტორი

ელენა მჭედლიძე
ფინანსური დირექტორი

9-40 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „ხრამჰესი 2“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

ათას ლარში

	შენიშვნა	2020	2019
შემოსავალი ელექტროენერგიის რეალიზაციიდან	6	30,729	28,942
ცვეთა	9	(6,931)	(8,342)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(1,723)	(1,534)
ქონების გადასახადი		(715)	(725)
დაზღვევის ხარჯი		(708)	(615)
შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების ხარჯი		(251)	(321)
პროფესიული მომსახურება		(315)	(220)
კომისიის რეგულირების საფასური		(110)	(127)
ზარალი ძირითადი საშუალებების გადაფასების შედეგად	9	(13,205)	–
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(429)	(601)
საოპერაციო შემოსავალი		6,342	16,457
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	7	(8,077)	(5,857)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	7	2,148	1,978
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგრამდე		413	12,578
მოგების გადასახადის ხარჯი	8	(3,529)	(3,971)
წლის წმინდა (ზარალი)/შემოსავალი		(3,116)	8,607
სხვა სრული შემოსავალი			
<i>მუხლები, რომელთა შემდეგი პერიოდების მოგებაში ან ზარალში რეკლასიფიცირებაც არ ხდება (გადასახადის გათვალისწინებით)</i>			
ძირითადი საშუალებების გადაფასება	9	22,445	–
წლის სრული შემოსავალი, გადასახადის გათვალისწინებით		19,329	8,607

ეს ფინანსური ანგარიშგება კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ დამტკიცდა და ხელი მოეწერა 2021 წლის 29 იანვარს:

დევი კანდელაკი
გენერალური დირექტორი

ელენა მჭედლიძე
ფინანსური დირექტორი

9-40 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „ხრამჰესი 2“

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

ათას ლარში

		31 დეკემბერი, 2020 წ.	31 დეკემბერი, 2019 წ.
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	9	74,577	71,457
აქტივის გამოყენების უფლება	9	38	58
გაცემულ სესხებზე მისაღები თანხები	12	7,475	7,475
არამატერიალური აქტივები		48	57
სულ გრძელვადიანი აქტივები		82,138	79,047
მიმდინარე აქტივები			
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	10	1,603	1,366
საგადასახადო აქტივები, წმინდა		146	520
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება	11	16,454	3,772
გაცემულ სესხებზე მისაღები თანხები	12	–	8,722
გადახდილი ავანსები		247	211
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	13	2,120	9,307
სულ მიმდინარე აქტივები		20,570	23,898
სულ აქტივები		102,708	102,945
საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები			
საკუთარი კაპიტალი	14		
სააქციო კაპიტალი		2,525	2,525
გადაფასების რეზერვი		34,030	13,206
გაუნაწილებელი მოგება		39,929	61,424
სულ საკუთარი კაპიტალი		76,484	77,155
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	15	11,656	12,922
გრძელვადიანი საიჯარო ვალდებულებები		24	46
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		11,680	12,968
მიმდინარე ვალდებულებები			
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	15	6,505	5,625
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება	16	8,017	7,177
საიჯარო ვალდებულებების მოკლევადიანი ნაწილი		22	20
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		14,544	12,822
სულ ვალდებულებები		26,224	25,790
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები		102,708	102,945

9-40 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „ხრამჰესი 2“

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

ათას ლარში

	სააქციო კაპიტალი	ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
ნაშთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	2,525	14,916	73,607	91,048
წლის წმინდა მოგება	–	–	8,607	8,607
წლის სრული შემოსავალი	2,525	14,916	82,214	99,655
ქონების გადაფასების რეზერვის ცვეთა მოგების გადასახადის გათვალისწინებით	–	(1,710)	1,710	–
დივიდენდები (მე-14 შენიშვნა)	–	–	(22,500)	(22,500)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,525	13,206	61,424	77,155
წმინდა ზარალი წლის განმავლობაში	–	–	(3,116)	(3,116)
წლის სხვა სრული შემოსავალი	–	22,445	–	22,445
წლის სრული შემოსავალი	2,525	35,651	58,308	96,484
ქონების გადაფასების რეზერვის ცვეთა მოგების გადასახადის გათვალისწინებით	–	(1,621)	1,621	–
დივიდენდები (მე-14 შენიშვნა)	–	–	(20,000)	(20,000)
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,525	34,030	39,929	76,484

9-40 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „ხრამჭესი 2“

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

ათას ლარში

	შენიშვნა	2020	2019
საოპერაციო საქმიანობა			
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		413	12,578
არაფულადი კორექტირებები დასაბეგრი მოგების წმინდა			
ფულად ნაკადებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით			
ცვეთა	9	6,931	8,342
ამორტიზაცია		12	12
ძირითადი საშუალებების გასვლიდან მიღებული			
შემოსულობა		-	(15)
ზარალი ძირითადი საშუალებების გადაფასების შედეგად	9	13,205	-
საინვესტიციო და ფინანსურ საქმიანობაში საკურსო			
სხვაობიდან მიღებული წმინდა ზარალი		3,703	1,854
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	7	3,408	3,545
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	7	(2,148)	(1,978)
		25,524	24,338
საბრუნავ კაპიტალში შესული ცვლილებები			
ცვლილება სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში		(237)	(44)
ცვლილება სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებაში		(12,682)	(10,719)
ცვლილება გადახდილ ავანსებში		(36)	(21)
წმინდა ცვლილება საგადასახადო აქტივებში		374	(186)
გრძელვადიან აქტივებზე გადახდილი ავანსებისთვის დღგ-ის			
ცვლილება		-	176
ცვლილება სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებაში		840	302
		13,783	13,846
მოგების გადახდილი გადასახადი		(3,529)	(3,971)
გადახდილი პროცენტი		(999)	(727)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი			
ნაკადები		9,255	9,148
საინვესტიციო საქმიანობა			
ძირითად საშუალებებში გადახდილი თანხები		(808)	(2,984)
ძირითადი საშუალებების გაყიდვა		-	101
სასესხო მოთხოვნებიდან მიღებული შემოსავალი		8,722	6,659
მიღებული პროცენტი		2,148	1,616
წმინდა ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან		10,062	5,392
ფინანსური საქმიანობა			
გადახდილი დივიდენდები	14	(20,000)	(22,500)
იჯარების დაფარვა		(27)	(26)
სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების დაფარვა		(6,198)	(5,680)
ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი			
ნაკადები		(26,225)	(28,206)
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა			
შემცირება		(6,908)	(13,666)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები პერიოდის			
დასაწყისში	13	9,307	23,336
წმინდა საკურსო სხვაობა ფულად სახსრებსა და მათ			
ეკვივალენტებზე		(279)	(363)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები პერიოდის			
ბოლოს	13	2,120	9,307

9-40 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „ხრამჭესი 2“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ

სს „ხრამჭესი 2“ (შემდგომში „კომპანია“) არის საქართველოში დაფუძნებული სააქციო საზოგადოება. კომპანიის ოფიციალური მისამართია ხრამი, დმანისის რაიონი.

კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა ელექტროენერგიის წარმოება. მისი ძირითადი საოპერაციო აქტივია საქართველოში, დმანისის რაიონში მდებარე ჰიდროელექტროსადგური („ხრამჭესი 2“). წარმოებული ელექტროენერგია საქართველოში იყიდება. კომპანიის მთავარი კლიენტია საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო - სს „თელასი“.

კომპანიას ხრამჭესი 2-ისთვის აქვს ელექტროენერგიის წარმოების ლიცენზია, რომელსაც ვადა 2024 წლის 24 დეკემბერს ეწურება.

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის აქციების 100%-ის მფლობელია „გარდაბანი ჰოლდინგი ბი.ვი.“ (შემდგომში „მშობელი კომპანია“). კომპანიას აკონტროლებს ღსს „ინტერ რაო ეეს“ (შემდგომში „საბოლოო მშობელი კომპანია“), რომელსაც აკონტროლებს რუსეთის ფედერაცია.

როგორც მე-20 შენიშვნაში აღინიშნა, კომპანია საოპერაციო საქმიანობის ძირითად ნაწილს მშობელი კომპანიის საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ საწარმოებთან აწარმოებს.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულა აქციონერის მიერ. აქციონერთა კრება, ჩვეულებრივ, ტარდება საანგარიშგებო პერიოდის მომდევნო წლის პირველ ნახევარში. აქციონერს შეუძლია ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებების შეტანა გამოშვების შემდეგ.

2. მომზადების საფუძველი

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს („ბასს“) მიერ გამოცემული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულებით აღრიცხვის წესით, გარდა იმ ძირითადი საშუალებებისა, რომლებიც შეფასებულია გადაფასების მეთოდით.

ფინანსურ ანგარიშგებაში ყველა თანხა წარმოდგენილია ათას ლარში და დამრგვალებულია ათასამდე, თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად. ახლად გამოშვებულ სტანდარტებს არ მოუხდენია მნიშვნელოვანი გავლენა კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა(გაგრძელება)

(ა) უცხოური ვალუტა

კომპანიის სამუშაო ვალუტაა ლარი, რადგანაც ეს არის იმ ძირითადი ეკონომიკური გარემოს ვალუტა, რომელშიც კომპანია ეწევა საქმიანობას. უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციების თავდაპირველ აღრიცხვას კომპანია აწარმოებს ოპერაციის თარიღისთვის დადგენილი სამუშაო ვალუტის კურსის შესაბამისად. უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივები და ვალდებულებები გადაყვანილია საანგარიშგებო თარიღისთვის სამუშაო ვალუტის სპოტ გაცვლითი კურსის შესაბამისად. ყველა საკურსო სხვაობა შეტანილია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. არაფულადი მუხლების კონვერტაცია, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით.

(ბ) აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად

კომპანია აქტივებსა და ვალდებულებებს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოადგენს მოკლევადიანად და გრძელვადიანად კლასიფიკაციის საფუძველზე. აქტივი მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ან გადაწყვეტილია მისი გაყიდვა ან მოხმარება ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- ▶ აქტივი წარმოადგენს ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს, თუ არ არის შეზღუდული მისი გადაცვლა ან გამოყენება ვალდებულების დასაფარად მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ.

ყველა დანარჩენი აქტივი გრძელვადიანია.

ვალდებულება მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი დაფარვა ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ დასაფარია ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან

ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ ვალდებულების დაფარვის მინიმუმ თორმეტი თვით გადავადების უპირობო უფლება არ არსებობს.

ყველა დანარჩენ ვალდებულებას კომპანია გრძელვადიანის კატეგორიას მიაკუთვნებს.

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური ინსტრუმენტი არის ნებისმიერი კონტრაქტი, რომელიც ერთი საწარმოსთვის წარმოშობს ფინანსურ აქტივს, ხოლო მეორისთვის - ფინანსურ ვალდებულებას ან წილობრივ ინსტრუმენტს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა(გაგრძელება)

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

(i) ფინანსური აქტივები

პირველადი აღიარება და შემდგომი შეფასება

პირველადი აღიარებისას ფინანსური აქტივები შემდეგ კატეგორიებს მიეკუთვნება: შემდგომში შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ხელმძღვანელობა განსაზღვრავს თავისი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას თავდაპირველი აღიარებისას და ამ კლასიფიკაციას მოგვიანებით გადააფასებს.

ფინანსური აქტივების ისეთი ყიდვა-გაყიდვა, როდესაც საჭიროა აქტივების ჩაბარება ნორმატიული აქტებით ან ბაზარზე დამკვიდრებული პრაქტიკით (გარიგების სტანდარტული პროცედურა) გათვალისწინებულ ვადაში აღირიცხება გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც კომპანია იღებს აქტივის შესყიდვის ან გაყიდვის ვალდებულებას.

შემდგომი შეფასება

შემდგომი შეფასების მიზნებისთვის ფინანსური აქტივები ოთხ კატეგორიად იყოფა:

- ▶ ფინანსური აქტივები ამორტიზებული ღირებულებით;
- ▶ სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციით (სავალ ინსტრუმენტები);
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, აღიარების შეწყვეტისას კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციის გარეშე;
- ▶ მოგებასა და ზარალში ასახული და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები.

ფინანსური აქტივები ამორტიზებული ღირებულებით

კომპანია ფინანსურ აქტივებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს თუ ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით, და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები შემდეგ ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით და ექვემდებარება გაუფასურებას. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მაშინ, როდესაც წყდება აქტივის აღიარება, ან ხდება აქტივის მოდიფიცირება ან გაუფასურება.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა(გაგრძელება)

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

კომპანია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს თავისი ყველა ფინანსური აქტივებისთვის ამორტიზებული ღირებულებით აღიარებს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად კომპანია გამარტივებულ მეთოდს იყენებს. შესაბამისად, კომპანია, ნაცვლად საკრედიტო რისკების ცვლილებების აღრიცხვისა, აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადაზე თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის. კომპანიამ შეადგინა ანარიცხების მატრიცა, რომელიც ეყრდნობა საკრედიტო ზარალის წარსულში მიღებულ გამოცდილებას და დაკორექტირებულია დებიტორებისა და ეკონომიკური გარემოსთვის დამახასიათებელი პერსპექტიული ფაქტორების შესაბამისად.

კომპანია ფინანსურ აქტივს ვადაგადაცილებულად მიიჩნევს, როდესაც სახელშეკრულებო გადახდები 90 დღით გვიანდება. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანიამ შეიძლება ფინანსური აქტივი ვადაგადაცილებულად მაშინაც მიიჩნიოს, როდესაც შიდა ან გარე ინფორმაცია მიანიშნებს იმაზე, რომ კომპანია სავარაუდოდ სრულად ვერ მიიღებს დაუფარავ სახელშეკრულებო თანხებს, კომპანიის მფლობელობაში არსებული საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებების გათვალისწინების გარეშე. ფინანსური აქტივი ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღება მოხდება.

ყველა ის ფინანსური აქტივი, რომელსაც კომპანია ფლობს 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, კლასიფიცირდება, როგორც სესხები და მისაღები ანგარიშები და მოიცავს სასესხო მოთხოვნებს, სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებას და ფულად სახსრებსა და მათი ეკვივალენტებს.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტა (ანუ კომპანიის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშიდან ამოღება) ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ კომპანიამ დათმო აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის მიღებული თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; ან (ა) კომპანიამ გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

თუ კომპანიამ გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან გააფორმა ამაზე ხელშეკრულება, იგი აფასებს, შეინარჩუნა თუ არა ან რამდენად შეინარჩუნა ამ აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკები და სარგებელი. როდესაც კომპანიას არც გადაუცია და არც შეუნარჩუნებია აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, და არც აქტივზე კონტროლი აქვს გადაცემული, კომპანია აგრძელებს გადაცემული აქტივის აღიარებას იმდენად, რამდენადაც შეინარჩუნებს მასში მონაწილეობას. ასეთ შემთხვევაში კომპანია მასთან დაკავშირებულ ვალდებულებასაც აღიარებს. გადაცემული აქტივი და მასთან დაკავშირებული ვალდებულება ფასდება ისე, რომ ასახავდეს კომპანიის მიერ შენარჩუნებულ უფლებებსა და მოვალეობებს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

(ii) ფინანსური ვალდებულებები

პირველადი აღიარება და შეფასება

პირველადი აღიარებისას ფინანსური ვალდებულებები ნაწილდება შემდეგ კატეგორიებში: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები, მოგებასა და ზარალში ასახვით, სესხები და გადასახდელი ანგარიშები, კრედიტორული დავალიანება ან წარმოებული ვალდებულებები, რომლებიც განკუთვნილია ჰეჯირების ინსტრუმენტებად ეფექტური ჰეჯირების განხორციელების დროს.

ყველა ფინანსური ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და, სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშებისა და კრედიტორული დავალიანების შემთხვევაში, აკლდება მათთან უშუალოდ დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები.

კომპანიის ყველა ფინანსური ვალდებულება 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კლასიფიცირდება, როგორც სესხები და გადასახდელი ანგარიშები და მოიცავს სესხებსა და გადასახდელ ანგარიშებს და სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებას.

თავდაპირველი აღიარების შემდეგ სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობის და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში ვალდებულების აღიარების შეწყვეტის შემთხვევაში, აგრეთვე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით ამორტიზაციის პროცესში.

ამორტიზებული ღირებულება გამოანგარიშებულია ნებისმიერი დისკონტის ან შესყიდვის პრემიის, აგრეთვე საზღაურების თუ ხარჯების გათვალისწინებით, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის განუყოფელი ნაწილია. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით დარიცხული ცვეთა აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯების სახით.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება. როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ჩაანაცვლებს მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ჩაანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება. შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის განსხვავება აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

(iii) ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა ხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებული კანონი იძლევა აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის უფლებას და არსებობს შემხვედრი მოთხოვნების ურთიერთგაქვითვის, ერთდროულად აქტივების რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის განზრახვა.

(iv) სამართლიანი ღირებულების შეფასება

კომპანია ფინანსურ ინსტრუმენტებსა და არაფინანსურ აქტივებს, მაგალითად ძირითად საშუალებებს, აფასებს სამართლიანი ღირებულებით საბალანსო უწყისის თითოეული თარიღისთვის.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე სახარბიელო ბაზარი კომპანიისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ თავიანთი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით.

არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

კომპანია ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

კომპანია განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, კომპანიამ განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების, ასევე სამართლიანი ღირებულების ზემოაღნიშნულ იერარქიაში მათი დონის საფუძველზე.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების ანალიზი და დამატებითი დეტალები მათი შეფასების მეთოდების შესახებ მოცემულია მე-17 შენიშვნაში.

(დ) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გადაფასების თარიღის შემდეგ აღიარებული გაუფასურების ზარალი. შეფასება ხდება საკმარისი სიზშირით, რომ გადაფასებული აქტივის სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან.

დანახარჯები მოიცავს აქტივის შეძენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს. კომპანიის მიერ აშენებული აქტივების თვითღირებულება მოიცავს მასალისა და შრომის პირდაპირ დანახარჯებს და ყველა სხვა ხარჯს, რომლებიც უშუალოდ უკავშირდება აქტივის დანიშნულებისამებრ გამოყენებისთვის შესაბამის მდგომარეობაში მოსაყვანად, დემონტაჟის და მოხსნის ხარჯებს, ასევე იმ ტერიტორიის რეაბილიტაციის ხარჯებს, რომლებზეც ეს აქტივები მდებარეობს და შესაბამის აქტივებთან დაკავშირებული სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებულ დანახარჯებს. შესყიდული პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც აუცილებელია შესაბამისი აღჭურვილობის ფუნქციონირებისთვის, კაპიტალიზდება, როგორც ამ აღჭურვილობის განუყოფელი ნაწილი.

თუ ძირითადი საშუალებების ერთეულებს სხვადასხვა სასარგებლო გამოყენების ვადა აქვთ, ისინი აღირიცხება ძირითადი საშუალებების ცალკე ერთეულებად (ძირითად კომპონენტებად).

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(დ) ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

გადაფასების ყოველგვარი ნამეტის აღიარება ხდება სხვა სრულ შემოსავალში და ერიცხება კაპიტალს ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის ნაწილში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი შეაბრუნებს ამავე აქტივის გადაფასების შედეგად შემცირებულ ღირებულებას, რომელიც მანამდე ხარჯად იყო აღიარებული. ასეთ შემთხვევაში ღირებულების გაზრდის აღიარება ხდება გადაფასების შედეგად მიღებული შემოსულობის სახით. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება ხარჯის სახით გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი გაქვითავს ამავე აქტივზე არსებულ ნამეტს, რაც აღიარებულია ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვში.

აქტივების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივის გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივის თავდაპირველი ღირებულების ცვეთას შორის სხვაობით. გარდა ამისა, გადაფასების თარიღისთვის აკუმულირებული ცვეთა ჩამოიწერება აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულებიდან და წმინდა ღირებულების გადაანგარიშება ხდება აქტივის გადაფასებული ღირებულების მისაღებად. გაყიდვისას კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული მთლიანი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე. ცვეთა გამოითვლება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით აქტივების სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე.

თავდაპირველად აღიარებული ამა თუ იმ ძირითადი საშუალებისა და მისი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ნაწილის აღიარება წყდება მისი გასხვისების დროს ან მაშინ, როდესაც მისი ექსპლუატაციიდან ან გასხვისებიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარაა მოსალოდნელი. აქტივის აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი (რომელიც გამოითვლება, როგორც გასხვისებიდან მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა) შედის სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, როდესაც ხდება აქტივის აღიარების შეწყვეტა.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

ძირითადი საშუალების ნაწილის შეცვლის ხარჯის აღიარება ხდება ამ ძირითადი საშუალების საბალანსო ღირებულებაში თუ მოსალოდნელია, რომ კომპანია მიიღებს ამ ნაწილის თანმდევ სამომავლო ეკონომიკურ სარგებელს და თუ მისი ხარჯის სარწმუნოდ შეფასება შეიძლება. შეცვლილი ნაწილის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ტექნიკური მომსახურების ყოველდღიური ხარჯის აღიარება ხდება მისი დადგომისთანავე სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

(iii) ცვეთა

ცვეთის აღიარება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ხდება ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით, რადგანაც ეს ყველაზე ზუსტად ასახავს აქტივიდან მიღებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოსალოდნელ ათვისებას. ცალკეული აქტივის მნიშვნელოვანი კომპონენტები ფასდება და თუ ამ კომპონენტს აქტივის დანარჩენი ნაწილისგან განსხვავებული სასარგებლო გამოყენების ვადა აქვს, მისი ცვეთა განსხვავებულად ხორციელდება. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(დ) ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

ცვეთის დარიცხვის მეთოდები, სასარგებლო გამოყენების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები გადაისინჯება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს და, საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისად კორექტირდება. 2020 წლის 1 ოქტომბრიდან კომპანიამ ხელახლა შეაფასა ძირითადი საშუალებების სასარგებლო გამოყენების არსებული ვადები ხელმძღვანელობის მიერ გაკეთებული დაშვებების საფუძველზე. გარე ექსპერტმა შეაფასა კომპანიის ინიციატივით შესრულებული გადაფასების მართებულობა და აქტუალობა და კომპანიას შესთავაზა გარკვეული კლასის აქტივების სასარგებლო გამოყენების ვადების დაკორექტირება.

მიმდინარე და შესადარისი პერიოდებისთვის სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადებია:

შენობა-ნაგებობები	35 წლამდე
მანქანა-მოწყობილობები	2-27 წელი
სატრანსპორტო საშუალებები	2-6 წელი
სხვა	2-5 წელი

ყველა დანარჩენი ფაქტორი დარჩა მუდმივი, ხოლო სასარგებლო გამოყენების ვადების ზემოაღნიშნული ცვლილების შედეგად წლიური ცვეთის ხარჯი 1,129 ლარით შემცირდა.

(ე) სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. სასაქონლო-მატერიალური მარაგის თვითღირებულება ეყრდნობა საშუალო შეწონილი ღირებულების პრინციპს და მოიცავს მარაგების შეძენის ხარჯებს, ასევე წარმოების ხარჯს, წარმოების თვითღირებულებას და სხვა ხარჯებს, რომელთა გაწევაც გახდა საჭირო მარაგების არსებულ მდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მისაყვანად.

წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში სავარაუდო გასაყიდ ფასს გამოკლებული დასრულების და რეალიზაციის სავარაუდო ხარჯი.

(ვ) არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

ანგარიშგების ყოველი თარიღისთვის კომპანია აფასებს, არსებობს თუ არა აქტივის გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ან როდესაც აქტივის წლიური შემოწმება საჭირო მისი გაუფასურების დასადგენად, კომპანია აფასებს აქტივის ანაზღაურებად ღირებულებას. აქტივის აღდგენითი ღირებულება არის აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გასვლასთან დაკავშირებული ხარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და აქტივის გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულება განისაზღვრება ცალკეული აქტივისთვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქტივიდან არ ხდება ფულადი სახსრების შემოღობვა, რომლებიც მეტწილად დამოუკიდებელია სხვა აქტივებიდან ან აქტივების ჯგუფიდან მიღებული ფულადი სახსრებისგან.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ვ) არაფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)

როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გადააჭარბებს მის ანაზღაურებად ღირებულებას, აქტივი ითვლება გაუფასურებულად და ჩამოიწერება მის ანაზღაურებად ღირებულებამდე.

გამოყენების ღირებულების შესაფასებლად სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დაბეგვრამდელი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული დანახარჯით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების გამოთვლა ხდება ბოლოდროინდელი საბაზრო გარიგებების გათვალისწინებით. თუ ასეთი გარიგებების განსაზღვრა ვერ ხერხდება, შეფასების სხვა შესაფერისი მეთოდი გამოიყენება. ეს გამოთვლები დასაბუთდება შეფასების კოფიციენტებით, აქციათა კოტირებული ფასებით საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული კომპანიების შემთხვევაში და სამართლიანი ღირებულების სხვა ხელმისაწვდომი მაჩვენებლებით.

კომპანია გაუფასურებას გამოითვლის დეტალური ბიუჯეტისა და პროგნოზირებული გაანგარიშების საფუძველზე, რომლებიც ინდივიდუალურად მზადდება კომპანიის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულისთვის, რომლისთვისაც გამოყოფილია ესა თუ ის აქტივი. ასეთი ბიუჯეტები და ფინანსური პროგნოზები, ჩვეულებრივ, ხუთწლიან პერიოდს მოიცავს. უფრო ხანგრძლივი პერიოდისთვის გამოითვლება გრძელვადიანი ზრდის ტემპი, რომელიც გამოიყენება ხუთი წლის შემდგომი ფულადი ნაკადების პროგნოზირებისთვის.

უწყვეტი ოპერაციების გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი, სასაქონლო-მატერიალური მარაგების გაუფასურების ჩათვლით, აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგების ხარჯების კატეგორიებში გაუფასურებული აქტივის ფუნქციის შესაბამისად, გარდა მანამდე გადაფასებული ქონებისა, რომლის გადაფასების რეზერვიც აისახა სხვა სრულ შემოსავალში. ასეთი ქონების შემთხვევაში, გაუფასურების აღიარება ხდება სხვა სრულ შემოსავალში ნებისმიერი წინა გადაფასების თანხამდე.

ისეთი აქტივების შემთხვევაში, რომლებშიც გუდვილი არ შედის, ანგარიშგების ყოველი თარიღით ფასდება, არსებობს თუ არა იმის ნიშანი, რომ მანამდე აღიარებული გაუფასურების ზარალი აღმოფხვრილი ან შემცირებულია. თუ ამის ნიშნები მართლაც არსებობს, კომპანია აფასებს აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებად ღირებულებას. გაუფასურების შედეგად განცდილი უკვე აღიარებული ზარალის შებრუნება მხოლოდ მაშინაა შესაძლებელი, თუ გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის ბოლო აღიარების შემდეგ აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულების განსაზღვრელ დაშვებებში გარკვეული ცვლილებებია მომხდარი. შემობრუნების შედეგად აქტივის საბალანსო ღირებულებამ არ უნდა გადააჭარბოს მის ანაზღაურებად ღირებულებას და ასევე არ უნდა გადააჭარბოს იმ საბალანსო ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრებოდა ცვეთის გამოკლებით, წინა წლებში აქტივის გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი რომ არ ყოფილიყო აღიარებული. შემობრუნების აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც აქტივი აღრიცხულია გადაფასებული ღირებულებით, რა შემთხვევაშიც შემობრუნება აღიარდება, როგორც გადაფასებული ღირებულების ზრდა.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(ზ) შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

კომპანია ელექტროენერგიის წარმოების სფეროში საქმიანობს. წარმოებული ელექტროენერგია იყიდება ელექტროენერგიის გამანაწილებელ კომპანიაზე, რომელიც არის საბოლოო მშობელი კომპანიის საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანია, და პირდაპირ მესამე მხარეებზე. ელექტროენერგია იყიდება ინდივიდუალური ხელშეკრულებების საფუძველზე და ელექტროენერგიის რეალიზაცია ერთადერთი სახელშეკრულებო ვალდებულებაა. სახელშეკრულებო ვალდებულების დაკმაყოფილება და შემოსავლის აღიარება მაშინ ხდება, როდესაც აქტივზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს, როგორც წესი, აქტივის მიწოდების მომენტში.

შემოსავლების ასახვა ხორციელდება იმ შემთხვევაში, როდესაც კომპანიაში ეკონომიკური სარგებლის შემოდინების ალბათობა მაღალია. ამასთან, შესაძლებელია შემოსავლების სარწმუნოდ შეფასება მიუხედავად იმისა, თუ როდის განხორციელდება გადახდა. შემოსავლების შეფასება ხდება მიღებული ან მისაღები ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულებით, გადახდის ხელშეკრულებით განსაზღვრული ვადების გათვალისწინებით და გადასახადებისა და მოსაკრებლების გამოკლებით. დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის არსებობასთან დაკავშირებით, კომპანია მიმართავს გამარტივებულ მიდგომას, რაც გულისხმობს იმას, რომ ანაზღაურების ოდენობა არ კორექტირდება დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის ეფექტის გასათვალისწინებლად, თუკი დაპირებული საქონლის გადაცემასა და გადახდას შორის ვადა მაქსიმუმ ერთი წელია.

ელექტროენერგიის გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი გამოითვლება ყოველთვიურად მომხმარებლებისთვის მიყიდული ელექტროენერგიის ოდენობის საფუძველზე, რომელიც განისაზღვრება საქართველოს მაღალი ძაბვის ელექტროქსელის ოპერატორის - საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის მიერ გაცემული ელექტროენერგიის მიღება-ჩაბარების აქტივითა და ძირითად მომხმარებლებთან შეთანხმებით.

ელექტროენერგიის ტარიფებს საქართველოში არეგულირებს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია („სემეკი“). სემეკის 2017 წლის 31 ოქტომბრის დადგენილებით, 2017 წლის 1 ნოემბრიდან 1 მვ/სთ-ის ტარიფი შეადგენდა 0.11248 ლარს. სემეკის 2019 წლის 28 ნოემბრის დადგენილებით, 2019 წლის 1 დეკემბრიდან 1 მვ/სთ-ის ტარიფი გაიზარდა 0.12304 ლარამდე.

(თ) გადასახადები

(i) მოგებიდან გადასახადები

საწარმოების მიერ მიღებული წლიური მოგება, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, 2017 წლის 1 იანვრიდან არ იბეგრება საქართველოში (მე-8 შენიშვნა). მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ მფლობელებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, რომელიც იანგარიშება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(თ) გადასახადები (გაგრძელება)

დივიდენდების გადახდით წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც ვალდებულება და ხარჯი იმ პერიოდში, რომელშიც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად იმისა, თუ ფაქტობრივად რომელი თარიღით ან რომელ პერიოდში მოხდა დივიდენდების გადახდა. გარკვეულ შემთხვევებში დასაშვებია დარიცხული საგადასახადო დავალიანებიდან გამოქვითვები, რომლებიც აღირიცხება, როგორც შესაბამის განაწილებასთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ხარჯის შემცირება. საქართველოს საგადასახადო სისტემის თავისებურებიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებულ საწარმოებს არ წარმოეშობათ გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები. კომპანიის მფლობელებისთვის დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებით დაკავებული გადასახადის დავალიანება საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში აღიარებულია კაპიტალიდან გამოქვითვის სახით.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ასევე ითვალისწინებს მოგების გადასახადით გარკვეული ოპერაციების დაბეგვრას, რომლებიც შეიძლება ჩაითვალოს მოგების განაწილებად (მაგალითად, არასაბაზრო ფასებით აღრიცხული გარიგებები, ბიზნესსაქმიანობასთან დაუკავშირებელი ხარჯები, ან საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდება). ამგვარი გარიგებების დაბეგვრა აღირიცხება საოპერაციო გადასახადების ანალოგიურად და აღირიცხება, როგორც სხვა გადასახადები მოგება-ზარალის ანგარიშგების სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

(ii) დამატებული ღირებულების გადასახადი

შემოსავლების, ხარჯებისა და აქტივების აღიარება ხდება დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხის გამოკლებით, გარდა იმ შემთხვევებისა:

- ▶ როდესაც აქტივების ან მომსახურების შესყიდვაზე დარიცხული დამატებული ღირებულების გადასახადი არ ექვემდებარება საგადასახადო ორგანოსგან დაბრუნებას, რა შემთხვევაშიც დამატებითი ღირებულების გადასახადის აღიარება მოხდება აქტივის შესყიდვაზე გაწეულ დანახარჯებში ან ხარჯის მუხლში, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე.
- ▶ დებიტორული და კრედიტორული დავალიანება, რომელიც მოიცავს დამატებული ღირებულების გადასახადს.

საგადასახადო ორგანოებისთვის გადასახდელი ან მათგან დასაბრუნებელი დამატებული ღირებულების გადასახადის წმინდა ოდენობა ასახულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშის დღე აქტივის (ანაზღაურებადი დღე) ან ვალდებულების ნაწილში.

(ი) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ფულად სახსრებს ბანკში და სალაროში და მოკლევადიან დეპოზიტებს, რომელთა ვადაც სამი თვე ან უფრო ნაკლებია.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(კ) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს მიმდინარე (იურიდიული ან კონსტრუქციული) ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ვალდებულებების მოცულობის მეტ-ნაკლები სიზუსტით შეფასება არის შესაძლებელი. თუ კომპანია მოელის ანარიცხების მთლიანად ან ნაწილობრივ ანაზღაურებას, მაგალითად სადაზღვევო კონტრაქტის საფუძველზე, ანაზღაურების აღიარება ხდება ცალკე აქტივის სახით, მაგრამ მხოლოდ მაშინ, როდესაც ანაზღაურება გადაწყვეტილია. ანარიცხებთან დაკავშირებული ხარჯები წარმოდგენილია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ნებისმიერი ანაზღაურების გამოკლებით.

(ლ) იჯარა

ხელშეკრულების გაფორმების დროს კომპანია აფასებს, ხელშეკრულება წარმოადგენს ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ანუ თუ ხელშეკრულება გულისხმობს გარკვეული პერიოდის განმავლობაში კონკრეტული აქტივის გაკონტროლების ან გამოყენების უფლებას ანაზღაურების სანაცვლოდ.

კომპანია, როგორც მოიჯარე

კომპანია იჯარის დაწყების თარიღით აღიარებს გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივს და საიჯარო ვალდებულებას. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივი თავდაპირველად თვითღირებულებით ფასდება, რაც მოიცავს იჯარის ამოქმედების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდებით დაკორექტირებული საიჯარო ვალდებულების საწყის ოდენობას. ამას ემატება თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები და საბაზისო აქტივის დემონტაჟსა და ობიექტიდან გატანასთან, ან საბაზისო აქტივის ან ადგილმდებარეობის ობიექტის აღდგენასთან დაკავშირებული სავარაუდო დანახარჯები და აკლდება ნებისმიერი მიღებული საიჯარო შეღავათი.

გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივს შემდგომში ცვეთა ერიცხება წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის დაწყების თარიღიდან სასარგებლო მომსახურების ვადის დასრულებამდე ან საიჯარო ვადის ბოლო თარიღამდე, რომელიც უფრო ადრე დადგება. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების სავარაუდო სასარგებლო გამოყენების ვადა განისაზღვრება ძირითადი საშუალებების ანალოგიურად. გარდა ამისა, გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივი პერიოდულად მცირდება გაუფასურების ზარალით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულების გარკვეული გადაფასებების შედეგად.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, რომლებიც იჯარის დაწყების თარიღისთვის ჯერ არ გადახდილა, მათი დისკონტირება ხდება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ან თუ განაკვეთის განსაზღვრა შეუძლებელია, კომპანიის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთით.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

(მ) ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაცია

2020 წელს შემდეგი ახალი შესწორებები და ინტერპრეტაციები ამოქმედდა, მაგრამ ისინი გავლენას არ ახდენს კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 3-ში „საწარმოს განმარტება“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 7-ში, ფასს (IFRS) 9-სა და ბასს (IAS) 39-ში „საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 1-სა და ბასს (IAS) 8-ში: „ტერმინი „არსებითის“ განმარტება“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 16-ში „კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა“;

კომპანიას ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

4. შეფასებები, მოსაზრებები და დაშვებები

ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს მოსაზრებების, შეფასებებისა და დაშვების გაკეთებას, რაც გავლენას ახდენს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს წარმოდგენილი შემოსავლების, ხარჯების, აქტივებისა და ვალდებულებების თანხებზე. თუმცა ამ დაშვებებისა და შეფასებების სუბიექტური ხასიათის გამო შეიძლება მნიშვნელოვანი კორექტირებების შეტანა გახდეს საჭირო მომავალი პერიოდების აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში.

(ა) მოსაზრებები

ქვემოთ წარმოდგენილია კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარების პროცესში ხელმძღვანელობის მიერ გამოთქმული მოსაზრებები, რომლებიც ყველაზე მეტად მოქმედებს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე:

(i) ძირითადი საშუალებების სამართლიანი შეფასების სიხშირე

კომპანიამ თავისი ძირითადი საშუალებების აღრიცხვისთვის გადაფასებული ბაზა აირჩია. ბასს (IAS) 16-ის „ძირითადი საშუალებები“ მიხედვით, კომპანია ვალდებულია ისეთი სიხშირით გადაფასოს ძირითადი საშუალებები, რომ საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს იმ ღირებულებიდან, რომელიც განისაზღვრებოდა სამართლიანი ღირებულების გამოყენებით ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის.

ძირითადი საშუალებების ბოლო გადაფასება მოხდა 2020 წლის 30 სექტემბერს და ასახულია ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულებაში 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (მე-9 შენიშვნა).

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. შეფასებები, მოსაზრებები და დაშვებები (გაგრძელება)

(ბ) შეფასებები და დაშვებები

მომავალთან დაკავშირებით გაკეთებული ძირითადი დაშვებები და შეფასებები და ასევე სხვა განუსაზღვრელობები საანგარიშო თარიღისათვის, რომელთა გამოც მომავალ ფინანსურ წელს შეიძლება საჭირო გახდეს მნიშვნელოვანი კორექტირების შეტანა აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში, აღწერილია ქვემოთ. კომპანიამ თავისი დაშვებებისა და შეფასებების საფუძვლად გამოიყენა ის ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს.

თუმცა არსებული გარემოებები და მომავალ მოვლენებთან დაკავშირებით გაკეთებული დაშვებები შეიძლება შეიცვალოს ბაზარზე ან გარემოებებში მომხდარი ისეთი ცვლილებების გამო, რომლებიც კომპანიის კონტროლს არ ექვემდებარება. ასეთი ცვლილებები დაშვებებში აისახება მათი დადგომისთანავე.

(i) სასაქონლო-მატერიალური მარაგების წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება

კომპანია ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის აფასებს, არსებობს თუ არა სასაქონლო-მატერიალური მარაგების გაუფასურების ობიექტური ნიშნები. ასეთი ობიექტური მტკიცებულების არსებობის შემთხვევაში, აქტივის საბალანსო ღირებულება მცირდება გაუფასურების რეზერვის ანგარიშის მეშვეობით და დანაკარგის თანხა აისახება მიმდინარე პერიოდის ხარჯებში.

(ii) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

კომპანია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ყველა თავისი ფინანსური აქტივისთვის და იყენებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის გამარტივებულ მეთოდს.

ხელმძღვანელობამ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი იანგარიშა ამ ფინანსური ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე. კომპანიამ გამოიყენა დარეზერვების მოდელი, რომელიც მომზადებულია კომპანიის საკრედიტო ზარალის ისტორიული გამოცდილების გათვალისწინებით და დაკორექტირებულია მსესხებლებისა და ეკონომიკური გარემოს საპროგნოზო ფაქტორებით.

კომპანიის შეფასებით, თავის ფინანსურ აქტივებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არაარსებითია და ამიტომ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ნულოვანი რეზერვი აღიარა (მე-11 და მე-12 შენიშვნები).

(iii) ძირითადი საშუალებების გადაფასება

2020 წლის 30 სექტემბერს დამოუკიდებელმა შემფასებელმა, შპს „XL Partners“-მა, კომპანიის ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრა. შემფასებელი არის მსგავსი ტიპის ძირითადი საშუალებების შეფასების სპეციალისტი.

კომპანიის ძირითადი საშუალებების დიდი ნაწილი სპეციფიკური ხასიათისაა და იშვიათად იყიდება ღია ბაზარზე, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იყიდება მიმდინარე ბიზნესის ნაწილის სახით.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. შეფასებები, მოსაზრებები და დაშვებები (გაგრძელება)

(ბ) შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საქართველოში არ არსებობს მსგავსი ძირითადი საშუალებებისთვის მოქმედი ბაზარი და შესაბამისად, არ არსებობს საკმარისი მტკიცებულება იმისთვის, რომ მოხდეს ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულების დადგენა საბაზრო ფასებზე დამყარებული მიდგომით. შესაბამისად, ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულება ძირითადად განისაზღვრა შეფასების ამორტიზირებული ჩანაცვლების დანახარჯების მეთოდით, გარდა მიწისა, რომელიც შეფასდა უახლესი საბაზრო გარიგებების ანალიზის საფუძველზე.

ამორტიზებული ჩანაცვლების დანახარჯების მეთოდი ითვალისწინებს ძირითადი საშუალების შექმნის ან ჩანაცვლების ღირებულებას, რომელიც კორექტირდება ფიზიკური, ფუნქციონალური და ეკონომიკური ცვთვის და დაძველების მიხედვით. ამორტიზებული ჩანაცვლების დანახარჯები შეფასდა შიდა წყაროებისა და მსგავსი ძირითადი საშუალებების საქართველოს და საერთაშორისო ბაზრების ანალიზის საფუძველზე. ამორტიზებული ჩანაცვლების დანახარჯების განსაზღვრის გარდა, ჩატარდა ფულადი ნაკადების მახასიათებლების ტესტირება, მიღებული თანხების მართებულობის შესაფასებლად. ფულადი ნაკადების მახასიათებლების ტესტირებამ ამორტიზებული ჩანაცვლების დანახარჯების მეთოდით განსაზღვრულ ღირებულებაზე უფრო დაბალი ღირებულება აჩვენა, ამიტომ ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულება დაკორექტირდა ფულადი ნაკადების მახასიათებლების ტესტირების მოდელით განსაზღვრული ღირებულების მიხედვით.

გამოყენების ღირებულების გაანგარიშების ძირითადი დაშვებები

ფულადი ნაკადების მახასიათებლების ტესტირებისას გამოყენებული ძირითადი დაშვებები:

- ▶ ფულადი ნაკადების პროგნოზირება მოხდა შეფასების თარიღისთვის ფაქტობრივი საოპერაციო შედეგებისა და ბიზნესგეგმის მიხედვით.
- ▶ ფულადი ნაკადების მახასიათებლების ტესტირების მიზნებისთვის ხელმძღვანელობამ ძირითადი საშუალებები განიხილა ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთ ერთეულად, რადგან ისინი ურთიერთდამოკიდებულია და გამავალი ფულადი ნაკადების დიდი ნაწილის გონივრული მიკუთვნება ძირითადი საშუალებების ამა თუ იმ მუხლისთვის შეუძლებელია.
- ▶ 2021 წლისა და 2022-2028 წლებისთვის პროგნოზირებულია, შესაბამისად, 302,000 მვ/სთ და 332,000 მვ/სთ ელექტროენერგიის წარმოება. ეს არის ბოლო 20 წლის განმავლობაში ფაქტობრივად წარმოებული ელექტროენერგიის საშუალო მაჩვენებელი.
- ▶ 2021, 2022-2024 და 2025 წლებისთვის 1 მვ/სთ ელექტროენერგიის პროგნოზირებული სარეალიზაციო ფასი, შესაბამისად, შეადგენდა 0.12304 ლარს, 0.00376 ლარსა და 0.00350 ლარს, 2019 წლის 28 ნოემბრით დათარიღებული დადგენილების საფუძველზე სემეკის მიერ განსაზღვრული ტარიფების მიხედვით (მე-3 შენიშვნა). 2026 წლიდან სარეალიზაციო ფასი განისაზღვრა სემეკის მიერ ტარიფის დაწესების ზოგადი მეთოდოლოგიის საფუძველზე: 0.05228 ლარი 2026 წლისთვის, 0.05311 ლარი 2027 წლისთვის და 0.05443 ლარი 2028 წლიდან. ძირითადი საშუალებების აღდგენითი ღირებულების განსაზღვრისთვის გამოყენებული იქნა დისკონტირების 12.5%-იანი საშუალო განაკვეთი. დისკონტირების განაკვეთი მიღებულია დარგის კაპიტალის საშუალო შეწონილი ღირებულების საშუალო მაჩვენებელზე დაყრდნობით.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. შეფასებები, მოსაზრებები და დაშვებები (გაგრძელება)

(ბ) შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების ათი წლის შემდგომი (პროგნოზირებული პერიოდი) საბოლოო ღირებულება შეფასდა უვადო ანუიტეტის დისკონტირების მეთოდით. საბოლოო ღირებულების გამოსათვლელად დაშვებული იქნა 3%-იანი გრძელვადიანი ზრდის ტემპი.

ხელმძღვანელობის მიერ დაშვებული სხვა ძირითადი თანხები ასახავს ხელმძღვანელობის შეხედულებას სამომავლო ბიზნეს ტენდენციების შესახებ და ეყრდნობა იმ დროისთვის ხელმძღვანელობის ხელთ არსებულ გარე და შიდა წყაროებიდან მიღებულ ინფორმაციას. ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულების გამოთვლა უფრო მგრძნობიარეა შემდეგი დაშვებების მიმართ:

- ▶ დისკონტირების განაკვეთი;
- ▶ სარეალიზაციო ფასები.

დისკონტირების განაკვეთი

დისკონტირების განაკვეთი ასახავს ფულის დროით ღირებულებასთან მიმართებაში შესაბამისი აქტივისთვის დამახასიათებელი რისკების მიმდინარე საბაზრო შეფასებას. იგი ასევე მოიცავს შესაბამისი ფულადი ნაკადების ინდივიდუალურ რისკებს, რომლებიც არ არის ასახული სამომავლო ფულადი ნაკადების შეფასებაში. დისკონტირების განაკვეთის გამოსათვლელად გამოყენებულია კაპიტალის საშუალო შეწონილი ღირებულება. WACC ითვალისწინებს როგორც მოზიდულ, ისე საკუთარ კაპიტალს. კაპიტალის ღირებულება მიიღება ინვესტორების ინვესტიციებზე მოსალოდნელი უკუგების კოეფიციენტიდან. მოზიდული კაპიტალის ღირებულება ეყრდნობა შედარებადი რისკებისა და ვადების მქონე პროცენტთან ნასესხებ სახსრებს.

სარეალიზაციო ფასები

სარეალიზაციო ფასი წარმოადგენს კომპანიის მიერ ერთი მვ/სთ ელექტროენერგიისთვის დაწესებულ გასაყიდ ფასს. 2021-2025 წლების პერიოდის სარეალიზაციო ფასები ეყრდნობა პერიოდისთვის ძალაში შესულ უახლეს ტარიფებს. 2026 წლიდან სარეალიზაციო ფასი განისაზღვრება სემეკის მიერ ტარიფის დაწესების ზოგადი მეთოდოლოგიის საფუძველზე.

მგრძნობელობა დაშვებებში შესული ცვლილებების მიმართ

ზემოაღნიშნული შეფასებები განსაკუთრებით შემდეგი ფაქტორების მიმართ არის მგრძნობიარე:

- ▶ გამოყენებული დისკონტირების განაკვეთის 1%-იანი ზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების 7.2%-ით (5,448 ლარით) შემცირებას (გაზრდას).
- ▶ სავარაუდო სარეალიზაციო ფასის 5%-იანი ზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების 6.5%-ით (4,907 ლარით) გაზრდას (შემცირებას).

5. სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღამდე არ ამოქმედებულა, წარმოდგენილია ბასს 1-ის შესწორებებით „ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად“ და ბასს 16-ის შესწორებებით „ძირითადი საშუალებები: შემოსავალი დანიშნულებისამებრ გამოყენებამდე“.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

5. სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ცვლილებები ბასს 1-ში: ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად

2020 წლის 1 იანვარს ბასსს-მ გამოსცა ცვლილებები ბასს 1-ის „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“ 69-76 მუხლებში, რომლებიც აკონკრეტებს ვალდებულებების მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად კლასიფიცირების წესებს. ცვლილებები განმარტავს:

- ▶ რა იგულისხმება ანგარიშსწორების გადავადების უფლებაში
- ▶ რომ გადავადების უფლება უნდა არსებობდეს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს
- ▶ რომ კლასიფიკაციაზე არ მოქმედებს იმის ალბათობა, გამოიყენებს თუ არა საწარმო გადავადების უფლებას
- ▶ რომ თუ კონვერტირებად ვალდებულებაში ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტი თავად წარმოადგენს წილობრივ ინსტრუმენტს, მხოლოდ ამ შემთხვევაში არ იმოქმედებს ვალდებულების პირობები მის კლასიფიკაციაზე.

ძირითადი საშუალებები: შემოსავალი დანიშნულებისამებრ გამოყენებამდე - ბასს 16-ის შესწორებები

2020 წლის მაისში ბასსს-მ გამოუშვა „ძირითადი საშუალებები - შემოსავალი დანიშნულებისამებრ გამოყენებამდე“. ამ შესწორების მიხედვით, საწარმოებს ეკრძალებათ ძირითადი საშუალებების ერთეულის თვითღირებულებიდან გამოქვითონ ნებისმიერი შემოსავალი ერთეულების გაყიდვიდან, რომელიც წარმოიქმნება ამ აქტივის ისეთ მდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მისაყვანად, რომელიც საჭიროა ხელმძღვანელობისთვის სასურველი მიზნით მის გამოსაყენებლად. ამის ნაცვლად, საწარმო ასეთი ერთეულების გაყიდვიდან მიღებულ შემოსავალს და ამ ერთეულების წარმოების თვითღირებულებას აღიარებს შემოსავალში ან ზარალში. შესწორება ძალაშია 2022 წლის 1 იანვარს ან მის შემდეგ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და რეტროსპექტულად ვრცელდება ძირითადი საშუალებების იმ ერთეულებზე, რომლებიც ექსპლუატაციისთვის მზად არის საწარმოს მიერ ამ შესწორების პირველად გამოყენებისას წარმოდგენილი უადრესი პერიოდის საწყისი ან მის შემდგომი თარიღიდან.

ამ ცვლილებებს, სავარაუდოდ, არ ექნება არსებითი გავლენა კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ქვემოთ ჩამოთვლილია სხვა სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა. ეს სტანდარტები, სავარაუდოდ, არ იქონიებს გავლენას კომპანიაზე:

- ▶ ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“
- ▶ შესწორებები ფასს (IFRS) 3-ში „კონცეპტუალური საფუძვლების მითითებასთან“ დაკავშირებით
- ▶ შესწორებები ბასს (IAS) 37-ში „წამგებიანი კონტრაქტები - კონტრაქტის შესრულების ხარჯები“
- ▶ ფასს (IFRS) 1 “ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება” - შვილობილი საწარმო, როგორც საწარმო, რომელიც პირველად იყენებს ფასს-ს
- ▶ ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ - ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისთვის „10 პროცენტის“ ტესტში მოყვანილი საკომისიოები
- ▶ ბასს (IAS) 41 - „სოფლის მეურნეობა“ - გადასახადით დაბეგვრა სამართლიანი ღირებულების შეფასებებში

სს „ხრამჰესი 2“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

6. შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის მთლიანი ოდენობა მიეკუთვნება ელექტროენერგიის გაყიდვიდან მიღებულ შემოსავალს. შემოსავალი საქართველოში მიიღება. შემოსავალი მომხმარებლების მიხედვით ასე იყოფა:

	2020	2019
შემოსავალი საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირზე გაყიდვებიდან (მე-20 შენიშვნა)	22,566	28,942
შემოსავალი მესამე მხარეებზე გაყიდვებიდან	8,087	–
შემოსავალი ელექტროსისტემის კომერციულ ოპერატორზე (სემეკი) გაყიდვებიდან	76	–
სულ შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	30,729	28,942

2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სახელშეკრულებო ვალდებულებები არ ფიქსირდებოდა.

7. ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი და ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები

	2020	2019
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	(3,401)	(3,536)
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებაზე	(7)	(9)
წმინდა საკურსო ზარალი	(4,669)	(2,312)
სულ ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული ხარჯები	(8,077)	(5,857)
საბანკო ანაზრებსა და მიმდინარე ანგარიშებზე საპროცენტო შემოსავალი (მე-13 შენიშვნა)	531	780
საპროცენტო შემოსავალი საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირზე გაცემული სესხებიდან (მე-20 შენიშვნა)	1,617	1,198
სულ ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	2,148	1,978

საკურსო სხვაობიდან მიღებული ზარალი და შემოსავალი ძირითადად გამოწვეულია „კომპანიის აშშ დოლარში და იაპონურ იენში გამოხატული აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშებით. სავალუტო რისკი უფრო დაწვრილებით აღწერილია მე-17 შენიშვნაში.

8. მოგების გადასახადი

საგადასახადო კანონმდებლობაში ცვლილებების ამოქმედების შემდეგ (მე-3 შენიშვნა), 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, კომპანიამ მთლიანად შეაბრუნა თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ბასს 12-ის „მოგებიდან გადასახადები“ შესაბამისად, რათა გადავადებული გადასახადები შეაფასოს 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთით, რომელიც მოქმედებს გაუნაწილებელ მოგებაზე 2017 წლის 1 იანვრიდან.

2020 წელს კომპანიამ აღიარა 3,529 ლარის მოგების გადასახადის ხარჯი განაწილებულ მოგებაზე (2019 წ.: 3,971 ლარი).

სს „ხრამჰესი 2“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

9. ძირითადი საშუალებები

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ძირითადი საშუალებები შედგებოდა შემდეგისგან:

	მიწა	შენობა- ნაგებობები	მანქანა- მოწყობი- ლობები	სატრან- სპორტო საშუალე- ები	დაუმთავ- რებელი მშენებლობა	სხვა	სულ
თვითღირებულება							
2018 წლის 31 დეკემბრის							
მდგომარეობით	219	56,589	29,474	130	99	82	86,593
შემოსვლები	-	-	301	65	3,554	125	4,045
გასვლები	-	-	(99)	(11)	-	-	(110)
შიდა გადაცემა	-	-	113	-	(113)	-	-
2019 წლის 31 დეკემბრის							
მდგომარეობით	219	56,589	29,789	184	3,540	207	90,528
შემოსვლები	-	-	134	86	355	262	837
გასვლები	-	-	(1)	-	(46)	(1)	(48)
შიდა გადაცემა	-	1	3,639	-	(3,520)	(120)	-
გადაფასების შედეგად მიღებული ზრდა, აღიარებული სხვა სრულ შემოსავალში	-	19,589	4,640	259	2	73	24,563
გადაფასების შედეგად მიღებული კლება, აღიარებული სხვა სრულ შემოსავალში	-	(1,256)	(862)	-	-	-	(2,118)
გადაფასების შედეგად მიღებული ზრდა, აღიარებული მოგება- ზარალის ანგარიშგებაში	-	291	133	9	-	14	447
გადაფასების შედეგად მიღებული კლება, აღიარებული მოგება- ზარალის ანგარიშგებაში	(23)	(454)	(13,165)	(9)	-	(1)	(13,652)
დაგროვილი ცვეთის ჩამოწერა გადაფასებისას	-	(16,618)	(8,265)	(94)	-	(121)	(25,098)
2020 წლის 31 დეკემბრის							
მდგომარეობით	196	58,142	16,042	435	331	313	75,459
დაგროვილი ცვეთა							
2018 წლის 31 დეკემბრის							
მდგომარეობით	-	(6,925)	(3,769)	(43)	-	(35)	(10,772)
გასვლები	-	-	14	10	-	-	24
ცვეთა წლის განმავლობაში	-	(5,539)	(2,703)	(36)	-	(45)	(8,323)
2019 წლის 31 დეკემბრის							
მდგომარეობით	-	(12,464)	(6,458)	(69)	-	(80)	(19,071)
გასვლები	-	-	1	-	-	1	2
დაგროვილი ცვეთის ჩამოწერა გადაფასებისას	-	16,618	8,265	94	-	121	25,098
ცვეთა წლის განმავლობაში	-	(4,537)	(2,256)	(60)	-	(58)	(6,911)
2020 წლის 31 დეკემბრის							
მდგომარეობით	-	(383)	(448)	(35)	-	(16)	(882)
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2018 წლის 31 დეკემბრის							
მდგომარეობით	219	49,664	25,705	87	99	47	75,821
2019 წლის 31 დეკემბრის							
მდგომარეობით	219	44,125	23,331	115	3,540	127	71,457
2020 წლის 31 დეკემბრის							
მდგომარეობით	196	57,759	15,594	400	331	297	74,577

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

9. ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

დამოუკიდებელმა შემფასებელმა, შპს „XL Partners“-მა, კომპანიის ძირითადი საშუალებების სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრა 2020 წლის 30 სექტემბრის მდგომარეობით (მე-4 შენიშვნა). კომპანიის ძირითადი საშუალებები თვითღირებულების მოდელის გამოყენებით რომ შეფასებულიყო, მათი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის 40,548 ლარი იქნებოდა (2019 წლის 31 დეკემბერი: 58,251 ლარი).

კომპანია თავის საოფისე ფართებს იჯარით გასცემს. ინფორმაცია საიჯარო ურთიერთობების შესახებ, რომლებშიც კომპანია მოიჯარედ გამოდის, იხილეთ ქვემოთ:

აქტივის გამოყენების უფლება	საოფისე შენობა-ნაგებობა
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	77
ცვეთის დანარიცხი წლის განმავლობაში	(19)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	58
ცვეთის დანარიცხი წლის განმავლობაში	(20)
ნაშთი 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	38

10. სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

	31 დეკემბერი, 2020 წ.	31 დეკემბერი, 2019 წ.
სათადარიგო ნაწილები	1,595	1,218
ნავთობპროდუქტები	8	148
	1,603	1,366

11. სავაჭრო დებიტორული დავალიანება

	31 დეკემბერი, 2020 წ.	31 დეკემბერი, 2019 წ.
სავაჭრო მოთხოვნები საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოს მიმართ (მე-20 შენიშვნა)	15,640	3,769
სავაჭრო მოთხოვნები მომხმარებლების მიმართ	814	3
	16,454	3,772

სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებას პროცენტი არ ერიცხება და, როგორც წესი, 30-დღიანი ვადა აქვს. 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოს მიმართ სავაჭრო მოთხოვნების ნაწილი ვადაგადაცილებულია, მაგრამ არა გაუფასურებული (მე-17 შენიშვნა). სავაჭრო დებიტორული დავალიანების სავარაუდო რეზერვის გამოსათვლელად კომპანიამ გამოიყენა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის მომავალზე ორიენტირებული მიდგომა. კომპანიის განსჯის საფუძველზე, ამ მეთოდის შესაბამისად გამოთვლილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ იყო არსებითი, ამიტომ სავაჭრო დებიტორული დავალიანების რეზერვი არ შექმნილა.

სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ნაშთებში მნიშვნელოვანი ცვლილებები უკავშირდება საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოსგან მისაღები ვადაგადაცილებული ნაშთების დაგროვებას. ინფორმაცია საკრედიტო რისკის მოცულობების შესახებ მოცემულია მე-17 შენიშვნაში.

სს „ხრამჭესი 2“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

12. სასესხო მოთხოვნები

	31 დეკემბერი, 2020 წ.	31 დეკემბერი, 2019 წ.
მიმდინარე (ა)	–	8,722
გრძელვადიანი (ბ)	7,475	7,475
	7,475	16,197

(ა) 2019 წლის 26 აგვისტოს საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოს მიმართ 15,282 ლარის სავაჭრო მოთხოვნები გარდაიქმნა ლარში გამოხატულ პროცენტთან სესხად, 2020 წლამდე დაფარვის ვადით. სესხი 2020 წლის დეკემბერში დაიფარა.

(ბ) 2018 წლის 1 ივნისს საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოს მიმართ 14,612 ლარის სავაჭრო მოთხოვნები გარდაიქმნა ლარში გამოხატულ პროცენტთან სესხად, 2021 წლამდე დაფარვის ვადით. სესხს ჰქონდა ძირითადი თანხის დაფარვის საშუალებით პერიოდი 2020 წლის 31 დეკემბრამდე და პროცენტის გადახდის საშუალებით პერიოდი 2019 წლის 31 იანვრამდე. 2020 წლის ივნისში სესხის პირობები შეიცვალა და მისი დაფარვის ვადა 2022 წლამდე გაგრძელდა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის მომავალზე ორიენტირებული მიდგომა კომპანიამ გამოიყენა ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სასესხო მოთხოვნების სავარაუდო რეზერვის გამოსათვლელად. კომპანიის განსჯის საფუძველზე, ამ მეთოდის შესაბამისად გამოთვლილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ იყო არსებითი, ამიტომ საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოს მიმართ სასესხო მოთხოვნების რეზერვი არ შექმნილა.

13. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	31 დეკემბერი, 2020 წ.	31 დეკემბერი, 2019 წ.
ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში	2,120	9,307

ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე დარიცხულმა პროცენტმა 2020 წელს 531 ლარი შეადგინა (2019 წ.: 780 ლარი).

ნაღდი ფულის ნაშთს ბანკებში ერიცხება წლიური პროცენტი საბანკო ანაზრებზე შეთანხმებული განაკვეთების შესაბამისად.

14. საკუთარი კაპიტალი

(ა) გამოშვებული კაპიტალი

2020 წლის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას ჰქონდა 2,524,699 ნებადართული და გამოშვებული აქცია, თითოეული - 0.001 ლარად. 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აქციების 100%-ს ფლობს გარდაბანი ჰოლდინგს ბი.ვი.

სს „ხრამჰესი 2“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

14. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

(ბ) დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, კომპანიას შეუძლია მოგებიდან დივიდენდების გამოცხადება. კომპანიის გაუნაწილებელი მოგება ძირითადად მიღებულია 2011 წლის 1 იანვარს ფასს-ზე გადასვლის დროს ძირითადი საშუალებების გადაფასებით. საქართველოს კანონში არაფერია ნათქვამი კომპანიის უფლებაზე, გაანაწილოს ასეთი რეზერვები დივიდენდების სახით.

2020 წლის განმავლობაში კომპანიამ გამოაცხადა და გადაიხადა 20,000 ლარის ოდენობის დივიდენდები (2019 წ.: 22,500 ლარი).

15. სესხები და გადასახდელი ანგარიშები

	31 დეკემბერი, 2020 წ.	31 დეკემბერი, 2019 წ.
ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული სესხების მიმდინარე ნაწილი	6,505	5,625
ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული სესხების გრძელვადიანი ნაწილი	11,656	12,922
	18,161	18,547

მიმდინარე სესხების პირობები:

	საპროცენტო განაკვეთი	ვალუტა	ვადა	31 დეკემბერი, 2020 წ.	31 დეკემბერი, 2019 წ.
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული სესხი (იაპონიის საერთაშორისო თანამშრომლობის სააგენტო) (i)	2.3%	იაპონური იენი	1 ივნისი, 2024 წ.	16,226	16,198
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული სესხი (ii)	3.5%	ლარი	1 ივნისი, 2024 წ.	1,935	2,349
				18,161	18,547

ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული სესხები მოიცავს სესხებს, რომლებიც კომპანიას რეაბილიტირებულ ხრამჰეს 2-თან ერთად გადაეცა.

(i) ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული სესხი (იაპონიის საერთაშორისო თანამშრომლობის სააგენტო)

იაპონიის საერთაშორისო თანამშრომლობის სააგენტოს სესხი საქართველოს მთავრობას გამოეყო ხრამჰესი 2-ის რეაბილიტაციის მიზნით. საქართველოს მთავრობამ, თავის მხრივ, იაპონიის საერთაშორისო თანამშრომლობის სააგენტოს სესხის ფარგლებში მიღებული თანხები მათი დაფარვის ვალდებულებებითურთ გადასცა კომპანიას.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

15. სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (გაგრძელება)

კრედიტორს იურიდიულად არ გაუთავისუფლებია საქართველოს მთავრობა სესხების დაფარვის პირველადი ვალდებულებისგან, შესაბამისად, საქართველოს მთავრობა ამ გარიგებაში გამოვიდა, როგორც პრინციპალი და კომპანიას მიმდინარე სასესხო ვალდებულება გადასახდელი აქვს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთვის. 2008 წლის 10 დეკემბრით დათარიღებული სასესხო ხელშეკრულების მიხედვით, სესხის ძირითადი თანხა განისაზღვრა 2,954,862 აპოზური იენით, რომელიც უნდა დაიფაროს ნახევარწლიური თანაბარი შენატანებით 2009 წლის 1 ივლისიდან 2024 წლის 1 ივნისამდე პერიოდში და რომლის წლიური საპროცენტო განაკვეთიც 2.3%-ია.

(ii) ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული სესხი

ზემოაღნიშნული სესხის გარდა, ფინანსთა სამინისტროსგან კომპანიამ ამავე მიზნობრიობის დამატებითი სესხი აიღო. 2008 წლის 10 დეკემბრით დათარიღებული სასესხო ხელშეკრულების მიხედვით, სესხის ძირითადი თანხა არის 10,788 ლარი, რომელიც უნდა დაიფაროს ნახევარწლიური შენატანებით 2009 წლის 1 ივლისიდან 2024 წლის 1 ივნისამდე ვადაში და რომლის წლიური საპროცენტო განაკვეთიც 3.5%-ია.

16. სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება

	31 დეკემბერი, 2020 წ.	31 დეკემბერი, 2019 წ.
დაკავშირებული მხარისთვის გადასახდელი მართვის მომსახურების გასამრჯელო (მე-20 შენიშვნა)	7,233	6,330
დაკავშირებული მხარისთვის გადასახდელი ტექნიკური მომსახურების გასამრჯელო (მე-20 შენიშვნა)	618	541
სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება მომწოდებლების მიმართ	109	241
სხვა კრედიტორული დავალიანება	57	65
	8,017	7,177

ზემოთ მოცემული ფინანსური ვალდებულებების პირობები:

- ▶ მომწოდებლების მიმართ არსებული სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება უპროცენტოა და, ჩვეულებრივ, 30 დღეში იფარება;
- ▶ დაკავშირებული მხარეების მიმართ არსებული კრედიტორული დავალიანება გამოწვეულია 2011 წლამდე შესრულებული გარიგებებით, რომლებიც არის ვადაგადაცილებული, მაგრამ გადაუხდელი, რადგან დაკავშირებულმა მხარეს არ მოუთხოვია მისი დაფარვა;
- ▶ მომწოდებლების მიმართ სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება და სხვა გადასახდელი ანგარიშები, ასევე დაკავშირებული მხარის წინაშე არსებული დავალიანება, ძირითადად, აშშ დოლარშია გამოხატული.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა

მიმოხილვა

კომპანიის ძირითადი ფინანსური ვალდებულებები შედგება სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშებისგან და ასევე სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანებისგან. ამ ფინანსური ვალდებულებების ძირითადი მიზანია კომპანიის კაპიტალური და საოპერაციო ხარჯების დაფინანსება. კომპანიას აქვს პირდაპირ თავისი ოპერაციებიდან მიღებული სავაჭრო დებიტორული დავალიანება და ფულადი სახსრები მიმდინარე ანგარიშებზე.

კომპანიის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები.

კომპანია არის საბოლოო მშობელი კომპანიის მიერ კონტროლირებული დიდი ჯგუფის ნაწილი. ფინანსური რისკების უმეტესი ნაწილი იმართება და კონტროლდება საბოლოო მშობელი კომპანიის დონეზე. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები კომპანიას საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოების მიმართ აქვს. ფინანსური რისკის მართვის მიზანია კომპანიის ყოველდღიური ოპერაციების შესრულების უზრუნველყოფა, ოპერაციებიდან საკმარისი ნაღდი ფულის მიღება, რომ დააფინანსოს საოპერაციო და მიმდინარე კაპიტალური დანახარჯები და მომსახურების ვალდებულებები მესამე მხარეების მიმართ.

(ა) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ მომწოდებელი ვერ შეასრულებს ფინანსური ინსტრუმენტით ან მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს და ამით ჯგუფს ფინანსური ზარალი მიადგება. კომპანიას საკრედიტო რისკი ემუქრება საოპერაციო საქმიანობის (ძირითადად სავაჭრო დებიტორული დავალიანება) და ფინანსური საქმიანობის ნაწილში, ასევე ბანკებში განთავსებული ანაზრებიდან გამომდინარე.

კომპანიას აქვს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი კონცენტრაცია ერთ კლიენტზე - საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ საწარმო - სს „თელასზე“. სს „თელასის“ მიმართ მთლიანი მოთხოვნები 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 23,115 ლარს (2019 წლის 31 დეკემბერი: 19,966 ლარი) და შედგებოდა სავაჭრო (მე-11 შენიშვნა) და სასესხო მოთხოვნებისგან (მე-12 შენიშვნა). 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „თელასის“ მიმართ 1,583 ლარის სავაჭრო მოთხოვნები 31-120 დღით, ხოლო 14,057 ლარის სავაჭრო მოთხოვნები - 121-210 დღით იყო ვადაგადაცილებული (2019 წლის 31 დეკემბერი: 3,550 ლარი იყო ვადაგადაცილებული 31-120 დღით). 2020 წლის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სასესხო მოთხოვნები არ იყო ვადაგადაცილებული.

ჯგუფის შიდა ვადაგადაცილებული ნაშთების და სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების დაფარვას მართავს საბოლოო მშობელი კომპანია ჯგუფში ფულადი სახსრების საჭიროების, და არა ცალკეული ინსტრუმენტების ვადიანობის მიხედვით. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ სს „თელასი“ კრედიტუნარიანი საწარმოა და ნებისმიერი ვადაგადაცილებული თანხა ამოღებულ იქნება, თუ წარმოიშობა დამატებითი ფულადი სახსრების საჭიროება, ამრიგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ჩაითვალა არაარსებითად და სს „თელასის“ დავალიანებისთვის რეზერვი არ შექმნილა.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(ა) საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მთლიანად სამ უმსხვილეს ქართულ ბანკშია განთავსებული. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები არც გაუფასურებულია და არც ვადაგადაცილებული.

საკრედიტო რისკის მაქსიმალური ოდენობა საანგარიშგებო თარიღისთვის:

	საბალანსო ღირებულება	
	31 დეკემბერი, 2020 წ.	31 დეკემბერი, 2019 წ.
სავაჭრო დებიტორული ანგარიშები (მე-11 შენიშვნა)	16,454	3,772
ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში (მე-13 შენიშვნა)	2,120	9,307
სასესხო მოთხოვნები (მე-12 შენიშვნა)	7,475	16,197
	26,049	29,276

(ბ) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ კომპანიას გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება, რაც გულისხმობს მათ დაფარვას ფულადი სახსრებით ან სხვა რომელიმე ფინანსური აქტივით. ლიკვიდურობის მართვის მიმართ კომპანიის მიდგომაა შეძლებისდაგვარად იმის უზრუნველყოფა, რომ ყოველთვის ჰქონდეს ვადამოსული ვალდებულებების დაფარვისთვის საკმარისი ლიკვიდურობა როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ პირობებში, დაუშვებელი დანაკარგების განცდისა და კომპანიის რეპუტაციისთვის საფრთხის შექმნის გარეშე.

ლიკვიდურობის რისკის გონივრული მართვა გულისხმობს საკმარისი რაოდენობის ფულადი სახსრების შენარჩუნებას და დაფინანსების ხელმისაწვდომობას საკმარისი საკრედიტო თანხების საშუალებით. კომპანიას მიმდინარე ვალდებულებები ძირითადად დაკავშირებული მხარეების მიმართ აქვს და მიმდინარე აქტივებიც დაკავშირებული მხარეებისგან აქვს მისაღები, ამიტომ ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ეს ანიჭებს კომპანიას საკმარის მოქნილობას ვალდებულებების დაფარვის / აქტივების მიღების ვადებთან მიმართებით, რაც აუცილებელია მომავალში ბიზნესის ადეკვატური ლიკვიდურობის უზრუნველსაყოფად. საანგარიშგებო თარიღისთვის კომპანიის მიმდინარე აქტივები აღემატება მის მიმდინარე ვალდებულებებს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(ბ) ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში მოცემულია კომპანიის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული გადახდების საფუძველზე:

31 დეკემბერი, 2020 წ.	საბალანსო ლირებუ- ლება	სახელშეკ- რულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვ- ნამდე	0-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე	5 წელზე მეტი
ფინანსური ვალდებულებები							
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (მე-15 შენიშვნა)	18,161	24,623	–	367	6,868	17,388	–
საიჯარო ვალდებულებები	46	53	–	7	20	26	–
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-16 შენიშვნა)	8,017	8,017	7,851	166	–	–	–
	26,224	32,693	7,851	540	6,888	17,414	–
31 დეკემბერი, 2019 წ.							
ფინანსური ვალდებულებები							
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (მე-15 შენიშვნა)	18,547	27,046	–	379	5,872	20,795	–
საიჯარო ვალდებულებები	66	80	–	7	20	53	–
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-16 შენიშვნა)	7,177	7,177	6,871	306	–	–	–
	25,790	34,303	6,871	692	5,892	20,848	–

(გ) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მომავალი ფულადი ნაკადების სამართლიანი ღირებულება ცვალებადი იქნება საბაზრო ფასების მერყეობის გამო. საბაზრო ფასები ორი ტიპის რისკს შეიცავს: საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სავალუტო რისკს. ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებზეც საბაზრო რისკები მოქმედებს, მოიცავს სესხებსა და გადასახდელ ანგარიშებს და მიმდინარე ანგარიშებს ბანკში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(გ) საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ წარმოდგენილი მგრძნობელობის ანალიზები მოცემულია 2020 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. მგრძნობელობის ანალიზი მომზადებულია იმის საფუძველზე, რომ წმინდა ვალის ოდენობა, სესხის განაკვეთის პროფილი და ფინანსური ინსტრუმენტების პროპორციული წილი უცხოურ ვალუტებში მუდმივია.

კომპანიას აქვს საპროცენტო განაკვეთის რისკი იმის გამო, რომ ყველა მის ფინანსურ აქტივსა და ვალდებულებას ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთი აქვს.

სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან მომავალი ფულადი ნაკადები ცვალებადი იქნება სავალუტო კურსის მერყეობის გამო. კომპანიისთვის დამახასიათებელი სავალუტო რისკი, ძირითადად, უკავშირდება უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ ფინანსურ ვალდებულებებს.

კომპანია არ ახდენს თავისი სავალუტო რისკის ჰეჯირებას. კომპანიის სავალუტო რისკები ასეთია:

	აშშ დოლარში გამოხატული		იაპონურ იენში გამოხატული	
	31 დეკემბერი, 2020 წ.	31 დეკემბერი, 2019 წ.	31 დეკემბერი, 2020 წ.	31 დეკემბერი, 2019 წ.
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	–	–	(16,226)	(16,198)
სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება	(7,851)	(6,871)	–	–
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	266	102	–	–
რისკის ნეტო ოდენობა	(7,585)	(6,769)	(16,226)	(16,198)

აშშ დოლართან და იაპონურ იენტან მიმართებით ლარის გამყარება/გაუფასურება 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოგების ან ზარალის ქვემოთ წარმოდგენილ თანხებს შემდეგნაირად გაზრდიდა/(შემცირებდა): ანალიზი ეყრდნობა სავალუტო კურსების მერყეობას, რომელიც კომპანიის აზრით მოსალოდნელი იყო ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. ანალიზი ეფუძნება დაშვებას, რომ ყველა დანარჩენი ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები მუდმივი რჩება.

	გამყარება	გაუფასურება
31 დეკემბერი, 2020 წ.		
აშშ დოლარი (20%-იანი ცვლილება)	1,517	(1,517)
იენი (27.7%-იანი ცვლილება)	4,495	(4,495)
31 დეკემბერი, 2019 წ.		
აშშ დოლარი (20%-იანი ცვლილება)	1,354	(1,354)
იენი (27.7%-იანი ცვლილება)	4,487	(4,487)

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(დ) სამართლიანი ღირებულებები

კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების ანალიზი შესაძლებელია შემდეგნაირად:

		31 დეკემბერი, 2020 წ.		31 დეკემბერი, 2019 წ.	
	დონე	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება
ფინანსური აქტივები					
სავაჭრო დებიტორული ანგარიშები (მე-11 შენიშვნა)	დონე 3	16,454	16,454	3,772	3,772
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (მე-13 შენიშვნა)	დონე 1	2,120	2,120	9,307	9,307
სასესხო მოთხოვნები (მე-12 შენიშვნა)	დონე 3	7,475	7,475	16,197	16,197
ფინანსური ვალდებულებები					
საიჯარო ვალდებულებები	დონე 3	46	46	66	66
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-16 შენიშვნა)	დონე 3	8,017	8,017	7,177	7,177
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები (მე-15 შენიშვნა)	დონე 3	18,161	24,729	18,547	25,405

სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული იყო შემდეგი მეთოდები და დაშვებები:

- ▶ ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების, სავაჭრო დებიტორული ანგარიშების, სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანების სამართლიანი ღირებულება დაახლოებით უტოლდება მათ საბალანსო ღირებულებას, ამ ინსტრუმენტების მოკლევადიანი ხასიათის გამო;
- ▶ ფინანსთა სამინისტროსგან მიღებული გრძელვადიანი ფიქსირებული განაკვეთის სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების სამართლიანი ღირებულება კორექტირდება იმ სამართლიანი ღირებულების მისაღებად, რომელიც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების შესაბამისი თარიღით არსებულ საბაზრო განაკვეთებს ეყრდნობა.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები წარმოდგენილია გადაფასების მოდელით შეფასებული და სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მე-3 დონისთვის მიკუთვნებული ძირითადი საშუალებებით.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

17. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(ე) კაპიტალის მართვა

კომპანიას არ აქვს კაპიტალის მართვის ოფიციალური პოლიტიკა, მაგრამ ხელმძღვანელობა ცდილობს კაპიტალის საკმარისი ბაზის შენარჩუნებას, რომ დააკმაყოფილოს კომპანიის საოპერაციო და სტრატეგიული მიზნები.

18. კაპიტალური დაბანდების ვალდებულება

ძირითადი საშუალებების შესყიდვის ხელშეკრულება

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას გაფორმებული არ აქვს მიმდინარე ხელშეკრულებები ძირითადი საშუალებების შესყიდვის თაობაზე (2019 წ.: ხელშეკრულებები არ ჰქონდა გაფორმებული).

19. პირობითი ვალდებულებები

საგადასახადო გარემო

საქართველოს საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხშირია საკანონმდებლო ცვლილებები, ოფიციალური განცხადებები და სასამართლო გადაწყვეტილებები, რომლებიც ხშირად ბუნდოვანი და ურთიერთსაწინააღმდეგოა და სხვადასხვაგვარად შეიძლება იქნეს გაგებული. თუ იმ წლის ბოლოდან, რომელშიც საგადასახადო კანონმდებლობა დაირღვა, ექვსი წელია გასული, საგადასახადო ორგანოებს არ აქვთ უფლება დააკისრონ დამატებითი გადასახადები, ჯარიმა ან საურავი.

ამ გარემოებებმა შეიძლება დამატებითი საგადასახადო რისკები შექმნან საქართველოში. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მან ადეკვატურად გაითვალისწინა საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების საკუთარი ინტერპრეტაციის საფუძველზე. მაგრამ შესაბამისი ორგანოების მოსაზრება კომპანიის ინტერპრეტაციისგან შეიძლება განსხვავდებოდეს და თუ ისინი შეძლებენ თავიანთი მოსაზრების დამტკიცებას, ამას შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა ჰქონდეს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის ხელმძღვანელობა აფასებს თავის საგადასახადო პოზიციას და განიხილავს იმ გარიგებებს, რომლებიც შეიძლება ეჭვქვეშ დააყენონ საგადასახადო ორგანოებმა. როდესაც ამის ალბათობა მაღალია, კომპანია ქმნის შესაბამის ანარიცხებს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

20. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

(i) გარიგებები ხელმძღვანელობასთან

კომპანიის ხელმძღვანელი გუნდის წევრებმა წლის განმავლობაში 129 ლარის ოდენობის ანაზღაურება მიიღეს (2019 წ.: 125 ლარი), რაც ასახულია ხელფასებში, ბონუსებსა და დაქირავებულ მომუშავეთა გასამრჯელოებში.

(ii) შემოსავალი

	გაყიდვები დაკავშირებულ მხარეებზე 2020 წლის განმავლობაში	გაყიდვები დაკავშირებულ მხარეებზე 2019 წლის განმავლობაში	დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები თანხები 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის	დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები თანხები 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის
ელექტროენერგიის გაყიდვა საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები (მე-6 და მე-11 შენიშვნები)	22,566	28,942	15,640	3,769

გაყიდვები ხდება სემეკის მიერ დამტკიცებული ტარიფებით.

(iii) სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება

	ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის	ვალდებულებები დაკავშირებული მხარეების მიმართ 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული პირები		
მართვის მომსახურების გასამრჯელო (მე-16 შენიშვნა)	7,233	6,330
ტექნიკური მომსახურების გასამრჯელო (მე-16 შენიშვნა)	618	541
	7,851	6,871

(iv) გაცემული სესხები

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სასესხო მოთხოვნების მთლიანი ნაშთი 7,475 ლარია (2019 წლის 31 დეკემბერი: 16,197 ლარი). 2020 წელს საპროცენტო შემოსავალმა 1,617 ლარი შეადგინა (2019 წ.: 1,198 ლარი).

სს „ხრამჭესი 2“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

21. ცვლილებები ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	1 იანვარი, 2020 წ.	ფულადი ნაკადები	სავალუტო კურსის მოძრაობა	სხვა	31 დეკემბერი, 2020 წ.
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	(18,547)	7,197	(3,410)	(3,401)	(18,161)
	1 იანვარი, 2019 წ.	ფულადი ნაკადები	სავალუტო კურსის მოძრაობა	სხვა	31 დეკემბერი, 2019 წ.
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	(19,946)	6,407	(1,472)	(3,536)	(18,547)

„სხვა“ მუხლი მოიცავს დარიცხული, მაგრამ ჯერ გადაუხდელი პროცენტის ეფექტს. კომპანია გადახდილ პროცენტს აღრიცხავს, როგორც საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებულ ფულად ნაკადებს.